

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет управління, адміністрування та туризму
Кафедра економічної теорії, підприємництва та торгівлі

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Оптимізація логістичного управління на прикладі
ТОВ «Нова Пошта» (м. Київ)
Назва теми

Рівень вищої освіти другий(магістерський)

Галузь знань 07«Управління та адміністрування»
Шифр і назва галузі знань

Спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»
Шифр і назва спеціальності

Освітньо-професійна програма «Підприємництво, торгівля та комерційна логістика»

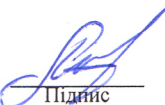
Шифр КвР.ПТ.023190.01.06.00

Виконав студент 2 курсу
група ПТКЛМ-23
Шифр

Підпис

Ярослав ДАЦЮК
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник канд. екон. наук, доцент
Науковий ступінь, наукове звання

Підпис

Ігор ЛІСОВСЬКИЙ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Нормоконтролер доцент
Посада

Підпис

Людмила САЧИНСЬКА
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

До захисту допускаю:

Завідувач кафедри економічної теорії,
підприємництва та торгівлі

Підпис

Лариса ЛЮБОХИНЕЦЬ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет управління, адміністрування та туризму

Кафедра економічної теорії, підприємництва та торгівлі

Освітній рівень другий (магістерський)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля

Назва освітньої програми: «Підприємництво, торгівля та комерційна логістика»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Лариса ЛЮБОХИНЕЦЬ Л.С.

“ 01 ” 10 2024 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ДАЦЮКА Ярослава Сергійовича (Прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи: «Оптимізація логістичного управління на прикладі ТОВ «Нова Пошта» (м. Київ)»

керівник роботи Лісовський І.В., кандидат економічних наук, доцент

Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання

Затверджено наказом ректора університету від « 26 » серпня 2024 р. № 60

2. Строк подання студентом роботи на кафедру 16.12.2024р.

3. Вихідні дані до роботи: законодавчі та нормативні акти Уряду та Верховної Ради України, літературні джерела за темою роботи, періодичні видання щодо господарської діяльності підприємств, звіти підприємств, результати соціологічних досліджень та власних спостережень, матеріали переддипломної практики.

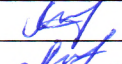

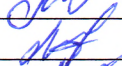
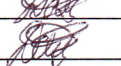
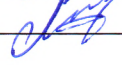
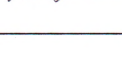

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1. Теоретичні основи логістичного управління підприємства. 2 Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Нова Пошта». 3. Напрями покращення логістичного управління ТОВ «Нова Пошта». Висновки. Перелік джерел посилання. Додатки.

5. Перелік графічного матеріалу (із зазначенням обов'язкових креслень):

Основні підходи до визначення сутності терміну «логістики»; Класифікація матеріальних підходів; Характеристика господарської діяльності ТОВ «Нова Пошта»; Основні техніко-економічні показники діяльності ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 роки; Динаміка чистого доходу від реалізації послуг та повної собівартості реалізованих послуг ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 роки; Структура основних фондів ТОВ «Нова Пошта»; Структура операційних витрат ТОВ «Нова Пошта»; Аналіз формування прибутку підприємства; Рекомендовані заходи щодо підвищення оптимізації логістичного управління ТОВ «Нова Пошта».

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Лісовський І.В., доцент		
II	Лісовський І.В., доцент		
III	Лісовський І.В., доцент		

7. Дата видачі завдання 05.09.2024 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів (розділів) дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1 Складання плану кваліфікаційної роботи	до 20.09.24 р.	Виконано
2 Опрацювання теоретичних джерел і написання першого розділу роботи	до 15.10.24 р.	Виконано
3 Формування плану для проведення аналітичних досліджень	до 25.10.24 р.	Виконано
4 Збір та обробка статистичних матеріалів діяльності ринку	до 15.11.24 р.	Виконано
5 Написання аналітичного розділу кваліфікаційної роботи магістра	до 30.11.24 р.	Виконано
6 Написання проектно-рекомендаційного розділу кваліфікаційної роботи магістра	до 10.12.24 р.	Виконано
7 Підготовка ілюстративних матеріалів та остаточне оформлення роботи	до 12.12.24р.	Виконано
8 Підготовка до захисту та попередній захист	16.12.24 р.	Виконано
9 Захист	з 20.12.24 р.	Виконано

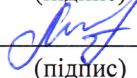
Студент

(підпис)

Ярослав ДАЦЮК
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник роботи

(підпис)

Ігор ЛІСОВСЬКИЙ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи

Оптимізація логістичного управління на прикладі
ТОВ «Нова Пошта» (м. Київ)

студента гр. ПТКЛм-23-1 Дацюка Я.С.

Науковий керівник: канд. екон. наук, доц. Лісовський І.В.

Загальний обсяг роботи 71 сторінка, з них 65 сторінок основного тексту, 16 таблиці, 7 рисунків, 2 додатки, 22 джерел посилання.

Перелік ключових слів: логістика, матеріальні потоки, підходи до сутності терміна «логістичного управління», управління матеріальними потоками, управління фінансовими потоками, управління інформаційними потоками.

В першому розділі роботи викладені теоретичні аспекти логістичного управління підприємства.

У другому розділі проаналізовано основні техніко-економічні показники діяльності ТОВ «Нова Пошта» (м. Київ) за 2021-2023 роки

У третьому розділі запропоновані напрями покращення логістичного управління ТОВ «Нова Пошта» (м. Київ).

Наукова новизна роботи полягає в тому, що в ній узагальнено, систематизовано, проаналізовано відчизняний та світовий досвід теорії та практики логістичного управління товариства.

Отримані результати у вигляді пропозицій можуть бути запроваджені в діяльності ТОВ «Нова Пошта» (м. Київ)

16.12.2024
Дата

Підпис

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1 Сутність та значення логістики на підприємства	8
1.2 Класифікація матеріальних потоків та фактори їх впливу	21
Висновки до першого розділу	13
2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «НОВА ПОШТА»	18
2.1 Загальна характеристика підприємства	25
2.2 Аналіз використання основних фондів ТОВ «Нова Пошта»	26
2.3 Аналіз операційних витрат, робіт та послуг	41
2.4 Аналіз фінансового стану підприємства ТОВ «Нова Пошта»	26
Висновки до другого розділу	
3 НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТОВ «НОВА ПОШТА»	33
3.1 Застосування геоаналітики для управління маршрутами товариства	38
3.2 Забезпечення захисту навколишнього середовища товариства	41
Висновки до третього розділу	44
ВИСНОВКИ	50
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	52
ДОДАТКИ	52

ВСТУП

. Період ринкової трансформації економіки України актуалізує одну з ключових проблем національного господарства – проблему низько ефективного використання фінансових, трудових, матеріальних, природних ресурсів тощо, в чому переконує динаміка макроекономічних показників. Однак, з цієї ж причини як господарство в цілому, так і окремі господарські об'єкти постійно відчують негативні наслідки слабкої конкурентоспроможності в площині витрат, хоч за рахунок істотної дешевизни окремих видів ресурсів, зокрема вартості робочої сили, паливно-енергетичних ресурсів, певні суб'єкти господарювання і отримують короткострокові, нестабільні переваги у витратах.

У світовій, європейській, а також вітчизняній науці, поняття логістики розглядають як метод організації та управління матеріальними, інформаційними й фінансовими потоками у сферах постачання, виробництва й обігу з метою досягнення максимальної ефективності всього економічного циклу на мікро-, мезо- і макрорівнях.

Зарубіжний досвід засвідчує, що логістиці належить стратегічно важлива роль у сучасному бізнесі, а тому одним з основних завдань, що постає перед науковими працівниками, менеджерами та економістами, є розробка і впровадження в практику методики управлінського обліку та аналізу операцій з формування інформації щодо витрат, спричинених діяльністю внутрішніх логістичних систем підприємств та їх структурних одиниць.

Методи логістики об'єднують організацію й управління різними аспектами економічної діяльності та її окремими складовими, що зумовлює виникнення різних дефініцій, в яких їх автори акцентують увагу на тих чи інших сторонах логістичного управління. Проте у більшості випадків науковці визначають сутність логістики як науки про планування, контроль і управління матеріальними потоками, які здійснюються в процесі доведення сировини і матеріалів до підприємства, їх споживання у ході виробництва та доставки

готової продукції до споживача, а також передачі, зберігання й опрацювання спричиненої цими операціями відповідної інформації.

Дослідженню цих проблем, починаючи з питань управлінського обліку логістики забезпечення і завершуючи інформаційною логістикою, присвячена значна кількість праць відомих зарубіжних і вітчизняних учених-економістів. Зокрема, загальні питання логістичних систем та їх інфраструктури вивчали вітчизняні вчені Є. В. Крикавський, М. А. Окландер, Ю. В. Пономарьова, О. П. Хромов, Л. Фролова, О. Тридід, Н. І. Чухрай, а також зарубіжні Дж. С. Джонсон, Д. Л. Вордлоу, П. Р. Мерфі, Р. Юнеман, М. Крістофер, Г.К. Пфоль, Д. Ламберт, Д. Коул, та ін.

Мета роботи – провести аналіз фінансово - господарської діяльності підприємства, дослідити та теоретично обґрунтувати сутність логістичного управління підприємства, його складових та надати практичні рекомендації.

Об'єктом дослідження у цій роботі виступає Товариство з обмеженою відповідальністю «Нова Пошта». Яке було засноване 19 січня 2001 року (запис в Єдиному державному реєстрі юридичних та фізичних осіб-підприємців №1 588120000001718). Форма власності товариства - приватна. Юридична адреса та місце знаходження: 03026, м. Київ, Столичне шосе, будинок 103, корпус 1, поверх 9.

Предмет дослідження – сучасний стан товариства та нові підходи до логістичного управління на ТОВ «Нова Пошта».

Практичне значення кваліфікаційної роботи: матеріали і результати дослідження можуть бути застосовані у господарській діяльності ТОВ «Нова Пошта».

Структура роботи складається із вступу, трьох розділів, висновків, переліку джерел посилань.

Актуальність даних досліджень полягає в тому, що незважаючи на те, що логістику потрібно розглядати як єдину систему, в ній доцільно виокремити

певні підсистеми, залежно від фізичних характеристик матеріальних і нематеріальних потоків, що є об'єктами обліку.

Інформаційну базу роботи складають періодичні видання з даних питань, нормативні та законодавчі документи, монографії вітчизняних та закордонних вчених, матеріали первинної звітності ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 роки.

Для дослідження застосовувались загальноприйняті наукові методи пізнання, а саме: спостереження, порівняння, абстрагування, аналіз, синтез, індукція, дедукція, моделювання.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що в ній узагальнено, систематизовано, проаналізовано відчизняний та світовий досвід теорії та практики логістичного управління підприємства.

Практична значущість роботи полягає в тому, що розроблені пропозиції можуть бути використані у господарській діяльності підприємства.

В першому розділі роботи викладені теоретичні засади логістичного управління підприємства.

У другому розділі проаналізовано основні техніко - економічні показники діяльності ТОВ «Нова Пошта» 2021-2023 роки.

У третьому розділі запропоновані напрями покращення логістичного управління ТОВ «Нова Пошта».

Дацюк Я.С. Етапи розвитку логістичного управління / Я.С. Дацюк // «Інструменти регулювання національної економіки та стратегічні пріоритети підприємницької та торговельної діяльності в умовах глобальних викликів» (м. Хмельницький, 5-7 грудня 2024 р.). – Хмельницький: ХНУ, 2024. – С. 20-23.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність та значення логістики на підприємства

Формування ринкових відносин в умовах невизначеності та нестабільності середовища вимагає високоефективних методів управління економічною та господарською діяльністю. Традиційні концепції управління поступово втрачають здатність відповідати вимогам конкурентного середовища. Одним із найбільш перспективних науково-прикладних напрямів удосконалення системи управління є логістика [26, с. 2].

Фахівці в галузі логістики надають понад два десятки визначень цього терміна, що свідчить про його перебування на етапі формування. Більшість тлумачень відображає такі аспекти, як управління матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками, організація руху продукції від виробника до кінцевого споживача, оцінка витрат тощо. Таким чином, логістика може бути визначена як управління матеріальними та пов'язаними з ними інформаційними й фінансовими потоками з метою зниження загальних витрат на просування продукції від виробника до споживача [10, с. 10].

Одне з поширених визначень логістики вказує, що це “наука про оптимальне управління матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками в економічних системах” [13, с. 257]. Для оцінки повноти цього визначення необхідно проаналізувати історичні аспекти виникнення і розвитку логістики як науки, оскільки це поняття має давнє походження.

У I тисячолітті н. е. в лексиконі військових різних країн логістика трактувалася як діяльність із забезпечення збройних сил матеріальними ресурсами та управління запасами. У Стародавній Греції цей термін означав прикладну математику, у Римській імперії — забезпечення військ провіантом і

житлом, а у Візантії — процес вирішення проблем, пов'язаних із пересуванням та тиловим забезпеченням армії [14, с. 6].

Німецький дослідник Г. Павеллек зазначає, що у Візантійській імперії логістика охоплювала платню армії, її озброєння, забезпечення ресурсами, розрахунок простору і часу, аналіз місцевості з метою оптимізації пересування військ та оцінки опору супротивника [16, с. 6].

Історично склалося два принципово різних науково-практичних напрями розвитку логістики. Перший пов'язаний із застосуванням логістики у військовій сфері, що отримала розвиток завдяки фундаментальним працям військового теоретика ХІХ століття барона А. А. Жоміні, який визначав логістику як мистецтво управління військами, включаючи планування, постачання, транспортне обслуговування та дислокацію військ [18, с. 6].

Інший напрям — використання логістики в економічній сфері. Уперше можливість застосування принципів військової логістики в промисловості було запропоновано в 1951 р. співробітником “RAND Corporation” О. Моргенстерном, який відзначав схожість між управлінням забезпеченням військ і управлінням матеріальними ресурсами у промисловості [15, с. 7].

З 1960-х років логістика отримала широке застосування в економіці, де вона охоплює координацію переміщення сировини, переробку, пакування, складування та доставку кінцевої продукції клієнтам [15, с. 7].

Таким чином, логістика набула економічного спрямування, що є актуальним у сучасних ринкових умовах. Незважаючи на відсутність єдиного визначення логістики, різноманітність її трактувань відображає еволюцію концепції, що адаптується до змін у ринкових відносинах. Науковці зазначають, що чисельність визначень логістики є закономірним явищем для становлення нових науково-практичних напрямів. Це дозволяє врахувати всі істотні аспекти логістики та

забезпечити її інтеграцію в різні сфери економічної діяльності [18, с. 134].

Таблиця 1.1- Підходи до визначення логістики

№ з/п	Автор	Визначення
1.	Рада логістичного управління США	«процес планування, виконання планів і контролю над ефективністю потоку запасів, матеріалів, незавершеного виробництва, готової продукції, послуг та супутньої інформації від місця виникнення цього потоку до місця його споживання для повного задоволення споживчих потреб»
2.	Асоціація підприємців промисловості США	«системний підхід до рішення задачі оптимального управління матеріальними потоками»
3.	Гаджинський А.М.	«науково-практичний напрям господарювання, який полягає в ефективному управлінні матеріальними та пов'язаними з ними інформаційними, фінансовими потоками в сферах виробництва та обігу»
4.	Громовик Б.	«процес управління матеріальним, фінансовим та кадровим потокам, а також необхідним інформаційним поточковим процесом для прискорення фізичного розподілу та мінімізації загальних витрат під час постачання, виробництва і збуту товарів з метою задоволення потреб споживачів»
5.	Німецьке Федеральне об'єднання з логістики	«основна функція управління і контролю матеріальних потоків як всередині фірм, так поза нею»
6.	Крикавський Є.М.	«наука про інтегровану форму логістико-менеджменту в економічних адаптивних системах із синергічними зв'язками»
7.	Окландер М	«інтегрована функція управління матеріальним потокам, а також міждисциплінарна наука, пов'язана з пошуком організаційно-управлінських резервів підвищення ефективності такого управління»
8.	Французькі спеціалісти	«сукупність різних видів діяльності з метою одержання з найменшими витратами необхідної кількості продукції у визначений час у визначеному місці, де існує конкретна потреба в даному продукті»
9.	Баллоу Р	«планування, організація і контроль усіх видів діяльності по переміщенню і складуванню, які забезпечують проходження матеріального потоку від пункту закупки сировини до пункту кінцевого споживання і відповідного інформаційного потоку»
10.	Мате Э., Тіксє Д	«способи та методи координації відносин фірми з

		партнерами, засіб координації попиту, що висувається ринком; спосіб організації діяльності підприємства, що дозволяє об'єднати зусилля різних одиниць, що виробляють товари та послуги, з метою оптимізації фінансових, матеріальних і трудових ресурсів»

Логістика як наука та управлінський інструмент здобула значну популярність у сучасних економічних системах, зокрема через оптимізацію матеріальних, інформаційних, фінансових і навіть послуг. Виходячи з традиційних поглядів на логістику як на управління матеріальними потоками, останнім часом значно розширено її предметну область, охоплюючи також енергетичні, трудові та інші види потоків у економічних системах. Такий підхід зумовлений розвитком ринкової економіки та потребою в комплексних рішеннях для ефективного управління ресурсами.

Історично логістика почала розвиватися як теоретична та практична концепція на початку 1950-х років у США. Ідеї, що лежать в основі цієї дисципліни, виникли в умовах економічного спаду 1958 року, що стало каталізатором пошуків нових шляхів підвищення ефективності в управлінні затратами. Логістика в той період зосереджувалася на зменшенні витрат на управління матеріальними потоками в бізнесі, однак ідея інтеграції цих процесів не була належним чином використана до початку 1950-х років.

Паралельно з цим, концепція логістики зародилася ще в античні часи. Професор Гамбурзького університету М. Павеллек зазначає, що вже в період Римської імперії існувала посада «логіста», що займалася розподілом харчових ресурсів для військових потреб. У військовому контексті логістика мала на меті забезпечення армії усіма необхідними матеріальними ресурсами, а також організацію постачання, зберігання та транспортування боєприпасів і озброєння.

Протягом наступних десятиліть логістика поступово проникала в економічні та бізнес-сфери, і її значення як інструмента оптимізації процесів стало зростати. На початку 1970-х років концепція логістики поширилася на Західну Європу, де було розроблено низку нових наукових підходів, що згодом

стали важливими для глобальної практики. Водночас термін «логістика» набув значного поширення і був включений у словники багатьох європейських мов.

В Україні розвиток логістики розпочався в другій половині 1990-х років. Однак на відміну від західних країн, українські вчені адаптували іноземні підходи до специфіки місцевих економічних умов. Таким чином, національні науковці не просто копіюють чужі розробки, а й адаптують їх для застосування в українському контексті, зокрема в умовах трансформації економіки та інтеграції України в глобальні економічні процеси.

Означення терміну "логістика" залежно від підходу може варіюватися, що відображає різноманітність аспектів цієї концепції та її місце в управлінській діяльності підприємства. Зокрема, найбільш поширеними є такі підходи: управлінський, економічний, оперативно-фінансовий, комплексний та розширювальний.

1. Управлінський підхід розглядає логістику через призму управління матеріальними і відповідними їм інформаційними потоками, зокрема акцентуючи увагу на організації процесів доставки, зберігання та переробки ресурсів на різних етапах їх переміщення від постачальника до споживача.

2. Економічний аспект зосереджує увагу на використанні економічних методів для управління ресурсами підприємства, а також для оптимізації витрат, пов'язаних з рухом матеріальних цінностей, забезпеченням виробничих процесів і задоволенням потреб кінцевого споживача.

3. Оперативно-фінансовий підхід характеризує логістику як процес управління витратами, що виникають на різних етапах логістичних операцій — від моменту укладання угоди з постачальниками до моменту отримання доходу за реалізацію кінцевої продукції споживачу.

4. Комплексний підхід сприймає логістику як інтегрований, безперервний процес, що охоплює рух матеріальних і інформаційних потоків через підприємство та управління ними як єдиним цілим, підкреслюючи необхідність узгодження всіх етапів для забезпечення ефективності функціонування підприємства.

5. Розширювальний підхід акцентує увагу на впливі логістики на інші функціональні сфери діяльності підприємства та на взаємодії між підприємствами, що дозволяє гармонізувати інтереси учасників логістичного процесу та оптимізувати ресурси в межах економічної діяльності.

Загалом, логістика може бути визначена як наука про планування, управління та контроль матеріальних та нематеріальних потоків у процесі їх переміщення, обробки, збереження та доставки до кінцевого споживача, з особливою увагою до оптимізації витрат і забезпечення ефективності цих процесів.

Важливо звернути увагу на те, як різні визначення логістики відображають її еволюцію як дисципліни і як ці різноманітні трактування підкреслюють різні функції логістики в сучасній економіці.

1. Д. Бенсон і Дж. Уайтхед розширюють традиційне розуміння логістики, яке обмежується лише транспортними і складськими функціями. Вони включають в це поняття дослідження ринку, прогнозування попиту, планування виробництва, а також закупівлю сировини, матеріалів та устаткування. Цей підхід наголошує на інтеграції логістики з іншими функціями управління підприємством, що дозволяє забезпечити безперервність виробничих процесів та ефективно задоволення попиту на всіх етапах товарного обігу. Важливим є також акцент на контролі за запасами, що дозволяє уникнути дефіциту або надлишкових запасів, що є основною складовою ефективною логістичної системи.

2. Доктор Штабенау піднімає питання взаємодії між внутрішніми та зовнішніми процесами в управлінні матеріальними потоками. Він підкреслює, що в умовах ринкової економіки компанія не може повністю контролювати матеріали, що знаходяться поза її межами. Це вказує на важливість логістики як інтеграційної функції, яка з'єднує підприємство з його постачальниками, партнерами і споживачами, створюючи мережу для ефективного руху товарів і інформації. З огляду на це, логістика повинна бути більш гнучкою і здатною

адаптуватися до змін в зовнішньому середовищі, таких як зміни в попиті, вартості ресурсів або коливання валютних курсів.

3. Товариство інженерів з постачання (США) визначає логістику як інтеграцію кількох видів діяльності, що охоплюють управління не тільки матеріальними потоками, а й інформаційними. Такий підхід акцентує увагу на важливості синхронізації потоків матеріалів і даних на всіх етапах виробництва і розподілу продукції. Сьогодні без належного управління інформаційними потоками неможливо ефективно координувати матеріальні потоки, особливо в умовах глобалізації і розвитку цифрових технологій. Логістика в цьому контексті виступає як ключовий фактор для забезпечення безперебійного функціонування ланцюгів постачання та зниження витрат на транспортування, зберігання і обробку товарів.

4. Англійська національна рада з управління матеріально-технічним розподілом розглядає логістику як напрямок, що охоплює не тільки матеріальні потоки, а й їхнє ефективне управління на всіх етапах — від виробництва до кінцевого споживання. Це визначення підкреслює важливість розробки і впровадження комплексних систем управління, що дозволяють забезпечити своєчасне і повне задоволення попиту. Логістика в такому контексті стає основним інструментом для створення конкурентних переваг, що дозволяють підприємствам не тільки задовольняти потреби своїх клієнтів, але й мінімізувати витрати на всі етапи ланцюга постачання.

5. Американська рада з управління логістикою акцентує увагу на стратегічному аспекті логістики. Згідно з цим визначенням, логістика є не просто функцією управління матеріальними потоками, а ключовим інструментом для досягнення конкурентоспроможності підприємства. Це вимагає оптимізації потоків матеріалів і інформації з урахуванням змін на ринку, що дозволяє компаніям максимально ефективно використовувати свої ресурси, знижуючи витрати і підвищуючи якість обслуговування клієнтів. Логістика в цьому випадку стає важливим елементом стратегії підприємства,

що дозволяє не лише задовольняти поточні потреби, але й передбачати майбутні вимоги ринку, забезпечуючи довгостроковий успіх.

Узагальнюючи, можна сказати, що всі ці визначення сприяють розширенню традиційного поняття логістики, підкреслюючи її важливу роль у досягненні стратегічних цілей підприємств і в оптимізації бізнес-процесів. Логістика сьогодні є не тільки функцією, яка займається фізичним переміщенням товарів, але й важливим елементом управління потоками матеріалів, інформації та фінансів в умовах глобалізованого і динамічного ринку.

Сферою застосування логістики може бути окремий підрозділ, що приймає участь в процесі просування матеріалопотоку, підприємство (фірма), галузі народного господарства та міжгалузеві системи, регіони, економіка в цілому. В залежності від цього виділяють макрологістику та мікрологістику.

Об'єкти вивчення та управління логістики матеріальні запаси, матеріальні та пов'язані з ними потоки, функціональні сфери господарської діяльності, підрозділи та підприємства цілому, галузі народного господарства.

Помітно, що вчені з США схиляються до думки, що логістика має внутріфірмовий та міжфірмовий характер, а науковці з раїн Західної Європи та СНД відводять велику роль макрологістиці, тобто застосуванню її на державному рівні. Так, англійські дослідники М. Кристофер і М. Уїлс вважають, що логістика ефективна не тільки на рівні фірм, але і на галузевому і міжгалузевому рівні.

Призначення логістики, за наведеними визначеннями, може бути у:

- плануванні, управлінні і контролі матеріалопотоку і пов'язаного з ним інформаційного потоку;
- здійсненні наукових розробок і господарської практики для координації складування і транспортно обслуговування;
- взаємодії органів управління матеріально-технічним забезпеченням і транспортом;

- інтеграції матеріально-технічного забезпечення, транспортування вантажів і систем передачі інформації про фізичне прямування ресурсів;
- комплексному, скоординованому управлінні загальним процесом товароруху на всіх рівнях, у масштабах окремих регіонів і всього народного господарства;
- тому, щоб бути основною функціональною сферою управління і контролю матеріалів як усередині фірми, так і поза її межами; найважливішим науково-практичним напрямком удосконалювання інфраструктури суспільного виробництва;
- забезпеченні допоміжних засобів підтримки цілей, планів і операцій;
- служити комплексною системою управління матеріальними й інформаційними потоками на виробництві, транспорті, розподілі для повного і своєчасного задоволення попиту;
- вирішувати задачу оптимального управління матеріальними потоками на базі системного підходу.

Логістика є науково-практичною концепцією, що займається управлінням матеріальними та іншими ресурсами від джерела їх виникнення до кінцевого споживання з метою оптимізації витрат і задоволення потреб споживачів. Варто зазначити, що мінімізація витрат в окремих процесах не завжди призводить до підвищення загальної ефективності підприємства, оскільки це може лише обмежено економити й приховувати неефективність у інших сферах діяльності.

Логістика поділяється на кілька функціональних напрямів: закупівельну логістику (яка забезпечує матеріальне постачання виробництва), виробничу, збутову (маркетингову або розподільчу) логістику. Транспортна логістика є складовою частиною кожного з цих напрямків і займається оптимізацією руху матеріалів і товарів. Не менш важливим є інформаційний потік, що включає збір, обробку та передачу даних, пов'язаних із товарними потоками.

Виробнича логістика охоплює весь процес виробництва — від початкових етапів до передачі готової продукції на етап збуту. Це включає

внутрішні переміщення матеріалів, комплектуючих та інших компонентів. Таке визначення виробничої логістики зустрічається в роботах багатьох авторів і акцентує увагу на важливості ефективного управління матеріальними потоками для забезпечення безперервного виробничого процесу.

Основна мета виробничої логістики полягає в оптимізації технологічного процесу відповідно до замовлень, з мінімізацією запасів і витрат, що є основою для підвищення ефективності підприємства.

Звичайно, така основна мета спричиняє функціональні завдання:

- оперативне планування та управління виробництвом для скорочення часу виготовлення при збереженні оптимальних розмірів партій відповідно до отриманих замовлень;
- безпомилкове виробництво з метою запобігання збільшенню часу виготовлення та витрат на виправлення браку;
- підвищення рівня кваліфікації робочої сили для зростання реакційної здатності на замовлення клієнтів;
- інтеграція внутрішньовиробничих транспортних та вантажно-пакувальних процесів і засобів виробництва;
- мінімізація витрат на транспортно-складські та пакувальні процеси всередині виробництва;
- поглиблення спеціалізації виробничих підрозділів підприємства;
- мінімізація замороження оборотних коштів у незавершеній продукції;
- максимальне використання виробничих потужностей підприємства;
- мінімізація витрат ручної праці, підвищення рівня механізації та автоматизації праці.
- мінімізація тривалості оборотного циклу;
- мінімізація витрат зберігання готових упакованих виробів для збуту.

Окремі логістичні цілі можуть бути досягнуті через систему галузевих логістичних функцій, таких як: планування виробничої програми, планування виробничого процесу, планування використання потужностей, організація матеріального потоку, внутрішньовиробниче транспортування, виробничий контроль, операційне управління виробництвом, екологія виробничих процесів та пакування. Для створення ефективної виробничої логістичної системи необхідно враховувати певні закономірності організації виробничих систем, які були вивчені в працях Є.Г. Гінзбурга та В.А. Петрова, хоча вони безпосередньо не належать до сфери логістики. Мова йде про закони впорядкованості руху предметів праці на виробництві, календарну синхронізацію тривалості технологічних операцій, емерджентність основних і допоміжних виробничих процесів, резервування ресурсів у виробничих системах, а також ритм виконання виробничого циклу при обробці замовлення.

Природа впливу цих закономірностей на організацію виробничих процесів та виробництва детально розглянута в працях Ю.Ю. Наймарка. Спільною рисою теоретичних розробок українських науковців у галузі логістики (зокрема, Крикавського Є., Глогуся О.В., Окландера М.О., Кальченка А.Г.) є системно орієнтований підхід, що сприяє подоланню ізоляції функціональних та інституційних аналізів і дозволяє інтегрувати логістику з іншими функціональними сферами. Такий підхід забезпечує більш комплексне та ефективне управління виробничими та логістичними процесами, що є основою для досягнення високої ефективності виробничих систем.

1.2 Класифікація матеріальних потоків та фактори їх впливу

Логістичний підхід до управління дозволяє інтегрувати контроль за матеріальними та інформаційними потоками, не надаючи жодній з цих

функціональних сфер більшої чи меншої важливості. В результаті, управління цими потоками об'єднується в єдину інтегровану систему. У цьому контексті планування, управління, контроль та реалізація руху матеріальних та інформаційних потоків тісно пов'язані з іншими видами діяльності підприємства.

Поняття матеріального потоку, зокрема його характеристики та методи управління, є центральним в економічній теорії та практиці. У сучасній економічній літературі існує багато підходів до оптимізації матеріальних потоків у рамках промислових підприємств [3, 14, 16]. Це поняття узагальнює безперервний процес руху та зміни продуктів праці у сфері обігу та виробництва. Згідно з визначенням американської енциклопедії менеджменту, «матеріальний потік» розглядається як «сукупність операцій з обробки матеріалів від джерела сировини через виробника до первинного розподільного центру» [17, с. 387].

Матеріальний потік на конкретний момент часу можна уявити як матеріальний запас. Матеріальні запаси є одним з найбільш значущих активів виробничих підприємств, що поглинають значну частину оборотних коштів. Тому основною метою управління запасами є підтримка їх на мінімально достатньому рівні для забезпечення безперебійної діяльності підприємства [4, 5, 7]. На рисунку 1.1 зображена загальноприйнята в економічній літературі класифікація матеріальних потоків за кількома основними ознаками [15].

Зростання потреби підприємства в матеріальних ресурсах може бути задоволене двома основними шляхами: екстенсивним (через придбання або виготовлення більшої кількості матеріалів і енергії) або інтенсивним (шляхом більш економного використання наявних ресурсів у процесі виробництва). Екстенсивний шлях може призвести до збільшення питомих матеріальних витрат на одиницю продукції, хоча загальна собівартість може знижуватися за рахунок розширення обсягу виробництва та зменшення частки постійних витрат. Водночас інтенсивне використання ресурсів забезпечує скорочення питомих матеріальних витрат і зниження собівартості одиниці продукції.

Економне використання сировини, матеріалів та енергії фактично еквівалентне збільшенню їх виробництва, що дозволяє зменшити витрати на одиницю продукції.

Управління запасами є важливим аспектом для будь-якого підприємства, оскільки витрати на зберігання готової продукції, матеріалів і незавершеного виробництва становлять значну частину загальних витрат. За характером змін

витрат на сировину, матеріали, напівфабрикати, паливо, енергію та заробітну плату працівників поділяються на змінні та постійні. Змінні витрати зростають разом із збільшенням обсягу виробництва, тоді як постійні витрати залишаються майже незмінними при зміні рівня випуску продукції. До постійних витрат належать витрати на обслуговування та управління виробничими процесами, амортизація, оренда, зарплата обслуговуючого персоналу та інші.

Для підприємства вигідніше, коли на одиницю продукції припадає менша сума постійних витрат. Це можливо досягти, максимізуючи обсяг виробництва при наявних виробничих потужностях. Якщо при зниженні обсягу виробництва змінні витрати скорочуються пропорційно, то постійні витрати залишаються на тому ж рівні, що спричиняє зростання собівартості одиниці продукції та зменшення прибутку.

Собівартість продукції є важливою економічною категорією, що відображає загальний обсяг витрат підприємства на виробництво одиниці продукції або надання послуг. Вона формується з таких елементів витрат, як сировина та основні матеріали, допоміжні матеріали, технологічне паливо, енергетичні витрати, заробітна плата з нарахуваннями, амортизація основних засобів та інші витрати, що безпосередньо пов'язані з процесом виробництва. Зміна загальної суми витрат може відбуватися під впливом кількох ключових факторів:

1. Обсяг випуску продукції, який прямо корелює з масштабами виробництва та відповідними змінами у витратах.
2. Рівень змінних витрат на одиницю продукції, що визначається з урахуванням вартості сировини, матеріалів, енергії тощо.
3. Загальна сума постійних витрат, яка залишається стабільною незалежно від обсягу виробництва.
4. Структура собівартості, що відображає співвідношення між різними елементами витрат, характерними для конкретного виду виробництва.

Особливості структури собівартості варіюються залежно від специфіки галузі. Так, у видобувних галузях основною складовою собівартості є витрати на заробітну плату, тоді як у обробних галузях значну частку в собівартості складають витрати на сировину та основні матеріали. В чорній металургії, окрім того, вагомою складовою є витрати на технологічне паливо.

Зниження собівартості та забезпечення конкурентоспроможності підприємства є критично важливими для досягнення високої рентабельності та максимізації прибутку. Це, в свою чергу, вимагає ефективного управління забезпеченням підприємства сировиною та матеріалами, що є необхідною умовою для досягнення планових показників.

Дослідження господарських відносин між вітчизняними підприємствами та закордонними суб'єктами господарювання дозволяє виділити ряд факторів, що безпосередньо впливають на ефективність цих відносин. Зокрема, до них відносяться:

1. Вартість сировини та матеріалів на міжнародних ринках, що має прямий вплив на витрати виробництва.
2. Коливання валютних курсів, що може спричиняти зміну вартості імпортованих ресурсів та товарів.
3. Митні тарифи та податкові ставки, які можуть змінювати загальний рівень витрат на експортно-імпортні операції.
4. Вимоги до технічних та екологічних стандартів, що вимагають додаткових інвестицій у модернізацію виробничих процесів.
5. Логістичні витрати, пов'язані з транспортуванням сировини та готової продукції.

Розуміння та аналіз цих факторів дозволяє підприємствам ефективно планувати витрати, оптимізувати процеси виробництва та забезпечувати конкурентоспроможність на міжнародному ринку.

Проведене дослідження дозволяє виділити ряд загальних факторів, що впливають на господарські відносини вітчизняних підприємств із закордонними суб'єктами господарювання (рисунок. 1.2).

Рисунок 1.2 - Фактори, що впливають на рух матеріальних потоків підприємств

Зовнішньоекономічна діяльність підприємств є важливим аспектом їхньої стратегії і загального розвитку. Вона впливає не лише на розвиток окремих підприємств, а й на економіку держави в цілому. Для забезпечення ефективності зовнішньоекономічних операцій необхідно враховувати ряд важливих факторів, серед яких можна виділити удосконалювання методів регулювання та створення практичних умов для реалізації цієї діяльності.

1. Удосконалювання методів регулювання

Удосконалювання методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності є ключовим фактором, який безпосередньо впливає на обсяг, швидкість і якість здійснення зовнішньоекономічних операцій підприємств. Зовнішньоекономічні зв'язки, які охоплюють різні форми міжнародного співробітництва, стають

потужним інструментом для розвитку національних економік. Ці зв'язки включають в себе виробничу, торговельну, інвестиційну і фінансову діяльність, які взаємопов'язані і забезпечують динамічний розвиток.

Основним завданням держави є не лише визначення стратегічних напрямків розвитку зовнішньоекономічної діяльності, але й активне використання різноманітних важелів регулювання для забезпечення стабільного економічного зростання. Держава повинна виступати як організатор, який не тільки надає загальний напрямок розвитку зовнішньоекономічних відносин, але й контролює хід реалізації конкретних програм, сприяє впровадженню нових технологій і ринкових механізмів.

Відповідно до зазначеного, важливим є застосування сучасних методів регулювання, таких як створення відповідних нормативно-правових актів, спрощення процедур для підприємств, полегшення доступу до міжнародних ринків, підтримка інновацій і технологічних розробок. Тому для розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств необхідно постійно адаптувати національне законодавство до змін у світовій економіці та міжнародних відносинах.

2. Зовнішньоекономічні зв'язки як фактор економічного зростання.

Зовнішньоекономічні зв'язки є одним з основних факторів, що сприяють зростанню національного доходу та розвитку економіки. Через ці зв'язки попит на товари та послуги світового ринку переноситься на внутрішній ринок окремої держави. Це стимулює розвиток виробничих сил, а отже і покращення стану економіки в цілому.

Наприклад, міжнародна торгівля дозволяє державам обмінюватися товарами і послугами, які вони не можуть виробляти самостійно або можуть виробляти з високими витратами. Це сприяє розвитку виробництва і знижує витрати, що підвищує конкурентоспроможність національних товарів на світовому ринку.

Такі процеси ведуть до розвитку промисловості, сільського господарства, сфери послуг, фінансових установ та інших важливих секторів економіки.

Розширення зовнішньоторговельних операцій не лише знижує витрати на виробництво, але й підвищує ефективність внутрішнього ринку, де пропозиція товарів і послуг може перевищити попит, що сприяє збільшенню виробництва та забезпеченню високого рівня зайнятості.

Крім того, зовнішньоекономічні зв'язки стимулюють розвиток науково-технічного прогресу. Міжнародна співпраця дозволяє здійснювати обмін технологіями, залучати інвестиції в інноваційні проекти та сприяти розвитку нових наукових напрямків.

3. Практичні умови для реалізації зовнішньоекономічної діяльності.

Успішна реалізація зовнішньоекономічної діяльності підприємств також залежить від практичних умов, які регулюються державними нормативними актами. У цьому контексті важливу роль відіграють національні та міжнародні нормативно-правові документи, які встановлюють правила та вимоги для підприємств, що займаються зовнішньою торгівлею та іншими формами міжнародного співробітництва.

Згідно з Ф. Бутинцем, важливим аспектом організації зовнішньоекономічної діяльності є облік і аналіз зовнішньоекономічних операцій, що дозволяє забезпечити прозорість і ефективність цих операцій. Правильне ведення обліку, контроль за виконанням контрактів, дотримання норм і стандартів є основою для мінімізації ризиків і забезпечення стабільного розвитку зовнішньоекономічних зв'язків.

Законодавчі ініціативи та розробка спеціальних програм підтримки зовнішньоекономічної діяльності допомагають підприємствам адаптуватися до змін в умовах міжнародного ринку, а також знижують адміністративні бар'єри, що можуть виникати під час здійснення міжнародних операцій.

4. Логістичний підхід до управління підприємствами.

Застосування логістичного підходу до управління підприємством змінює пріоритети в організації ресурсів. Якщо раніше основну увагу приділяли кінцевому продукту, то нині акцент ставиться на управлінні потоковими процесами. Це дозволяє значно підвищити ефективність роботи підприємства

завдяки оптимізації внутрішніх процесів, таких як транспортування, зберігання, розподіл і обробка матеріальних потоків.

У логістичному управлінні важливим є забезпечення ефективної взаємодії підсистем підприємства, пов'язаних з потоковими процесами, що, в свою чергу, дозволяє знижувати витрати та збільшувати ефективність виробництва. Такий підхід дозволяє підприємствам оперативно реагувати на зміни на ринку та в умовах міжнародної конкуренції.

Отже, забезпечення ефективної зовнішньоекономічної діяльності підприємств потребує комплексного підходу, що включає удосконалення методів регулювання, створення сприятливих практичних умов для здійснення операцій та оптимізацію управління ресурсами за допомогою сучасних логістичних технологій. Всі ці фактори разом сприяють підвищенню конкурентоспроможності підприємств на міжнародному ринку і загальному економічному розвитку держави.

Впровадження логістичного підходу в управлінні підприємством має на меті не лише оптимізацію окремих функцій, але й інтеграцію всіх функціональних підсистем для досягнення комплексних результатів. Це важливий етап у розвитку сучасних підприємств, оскільки вимоги до гнучкості, швидкості реагування на зміни на ринку та здатність ефективно використовувати ресурси зростають. Різні аспекти діяльності підприємства, такі як матеріальні потоки, фінансові потоки, інформаційні потоки, вимагають ефективного управління та взаємодії для забезпечення безперервності процесів.

Дослідження В.В. Іванова акцентують на тому, що фрагментарне впровадження логістичних підходів не дає бажаних результатів. Замість того, щоб окремо вдосконалювати окремі логістичні функції, необхідно інтегрувати їх в єдину систему, де кожна функція підтримує інші і працює в контексті загальної стратегії підприємства. Це дозволяє забезпечити узгодженість і синергію між різними відділами та підрозділами, що, в свою чергу, сприяє підвищенню ефективності і зниженню витрат. Ідея логістичної інтеграції передбачає не просто вдосконалення певних етапів, але й перегляд всієї

системи управління потоками на підприємстві, забезпечення оптимальної взаємодії між усіма функціями та підрозділами.

Управління матеріальними, фінансовими та інформаційними потоками за допомогою логістики є ключовим інструментом для досягнення конкурентних переваг. Логістична концепція допомагає підприємствам максимально ефективно використовувати свої ресурси, оптимізувати процеси постачання і зберігання, скорочувати час, необхідний для виконання замовлень, і, як наслідок, підвищувати рівень обслуговування клієнтів. Оскільки виробничі та обігові процеси підприємства взаємопов'язані, важливо забезпечити їх збалансованість і ефективність у межах єдиної логістичної системи.

Комплексне застосування логістичного підходу не лише дозволяє розв'язувати функціональні задачі в межах окремих підсистем, але й дає можливість здійснювати системне управління потоками на всіх етапах виробничо-збутової діяльності підприємства. Це передбачає управління не тільки потоком сировини та готової продукції, але й інформаційними потоками, що стосуються планування, моніторингу і контролю всіх етапів виробничого процесу. Інформаційні потоки є критично важливими для забезпечення точності, швидкості та злагоженості у виконанні операцій. Вони дозволяють на основі даних про стан складських запасів, попит на продукцію, виробничі можливості та інші чинники швидко коригувати стратегії та тактики.

Застосування логістичної концепції, таким чином, створює умови для формування комплексних логістичних систем, що охоплюють усі завдання регулювання поточкових процесів у сфері виробництва та обігу. Це є основою для створення конкурентоспроможних переваг на ринку, оскільки підприємства можуть своєчасно реагувати на зміни в попиті, оптимізувати витрати і знижувати рівень ризиків, пов'язаних з перебоями в постачанні чи виробничому процесі.

Впровадження комплексного логістичного підходу дозволяє досягти інтеграції всіх функцій підприємства та забезпечити їх ефективне функціонування. Логістичні системи мають здатність адаптуватися до змінних

умов зовнішнього середовища, що є важливою перевагою в умовах глобалізації та швидко змінюваних ринкових умов. Таким чином, застосування комплексного логістичного підходу є стратегічно важливим для підприємств, що прагнуть досягти високої ефективності, знижуючи витрати та підвищуючи якість обслуговування клієнтів, що в результаті призводить до покращення їх позицій на ринку.

Висновки до першого розділу

Проведено аналіз особливостей застосування логістичного підходу до управління на підприємствах. Здатність пристосовуватись до світових тенденцій потребує системної інтеграції різних сфер управлінської діяльності підприємства, метою якої є досягнення максимальної ефективності. Аналіз досвіду розвинених країн свідчить про успішне використання логістичного підходу для досягнення ефективного використання обмежених ресурсів та ефективності їхнього руху. Обґрунтовано доцільність використання логістики як інструмента бізнесу, що дозволяє досягти економічних та соціальних результатів.

Встановлено, що не існує єдиного підходу до визначення логістики. Визначено, що багатогранність логістики та різні погляди на її розгляд об'єднані наступними положеннями: логістика пов'язана з потоковими процесами, спрямована на інтеграцію різних сфер управлінської діяльності, в ній поєднуються економічний та соціальний ефекти. Головним підґрунтям застосування комплексного логістичного управління є ефективне функціонування логістичних систем.

2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «НОВА ПОШТА»

2.1 Загальна характеристика підприємства

Товариство з обмеженою відповідальністю «Нова Пошта», було засноване 19 січня 2001 року (запис в Єдиному державному реєстрі юридичних та фізичних осіб-підприємців №1 5881200000001718). Форма власності товариства - приватна. Юридична адреса та місце знаходження: 03026, м. Київ, СТОЛИЧНЕ ШОСЕ, будинок 103, корпус 1, ПОВЕРХ 9.

Основними напрямками діяльності ТОВ «Нова Пошта» є надання комплексу логістичних послуг, а саме:

- експрес доставку документів, посилок та великогабаритних вантажів;
- поштово - кур'єрські послуги підприємствам, організаціям та окремим громадянам;
- послуги пакування;
- надання вантажно – розвантажувальних послуг, складування та зберігання;
- інша допоміжна діяльність у сфері транспорту і т.д.

ТОВ «Нова Пошта» – поштово-вантажна компанія, що забезпечує легку доставку кожному клієнту - до відділення, поштомоту, за адресою. Компанія надає логістичні та дистрибуційні послуги, доставляючи як найдрібніші посилки, так і великі вантажі. «Нова Пошта» дозволяє тисячам підприємців створювати і розвивати бізнес не тільки в Україні, а й за кордоном.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Нова Пошта» здійснює свою діяльність відповідно до вимог українського законодавства. Чесність і принциповість у відносинах з державою, із власними працівниками, партнерами, клієнтами – основний критерій оцінки наших дій при сплаті

податків до бюджету, виплаті грошової винагороди персоналу, створенні належних умов праці, укладенні угод, побудові операційних процесів.

З метою закріплення місії та цінностей ТОВ «Нова Пошта», визначення стандартів діяльності Компанії та правил поведінки працівників, 18 жовтня 2018 року розпорядженням директора Компанії введено в дію Кодекс корпоративної етики.

З 29.02.2022 введено в дію Кодекс корпоративної етики у новій редакції, з урахуванням необхідності визначення стандартів діяльності товариства у період воєнного часу.

ТОВ «Нова Пошта» визнає права людини, проголошені на національному та міжнародному рівнях, всебічно та неухильно дотримується таких прав і всіляко засуджує будь-які прояви їх порушення.

В ТОВ «Нова Пошта» заборонена будь-яка дискримінація під час прийому на роботу, оплати праці, просування по службі за національною, політичною, статевою, віковою, расовою, релігійною та будь-якими іншими ознаками, що не мають безпосереднього відношення до здійснюваної роботи. Це означає, що в Компанії «Нова Пошта» не може бути відмовлено у прийомі на роботу через стать, національність, віросповідання, сексуальну орієнтацію, політичні переконання тощо. Працівники різних національностей, віросповідань, расової, статевої, вікової приналежності тощо отримують однакову оплату праці за однакову роботу. Також ТОВ «Нова Пошта» виключає будь-які форми примусової та дитячої праці, поважає свободу об'єднання в профспілки. Компанія гарантує проведення колективних переговорів з представниками трудового колективу, яких було обрано відповідно до визначеної законодавством процедури.

У ТОВ «Нова Пошта» запроваджено офіційну процедуру подання скарг для працівників та підрядників, що дозволяє працівникам подавати скарги особисто та анонімно із застосуванням різних доступних механізмів (електронна пошта, телефон, письмові звернення). Створено централізований

механізм управління для реєстрації, розподілу, вирішення скарг та надання зворотного зв'язку. Затверджено Порядок роботи «гарячої» лінії.

Проаналізуємо динаміку техніко - економічних показників діяльності ТОВ «Нова Пошта» за період з 2021 по 2023 роки, розрахунки яких наведено в таблиці 2.1.

Для аналізу застосуємо наступні техніко-економічні показники діяльності підприємства: дохід від реалізації послуг; середньооблікова чисельність працюючих; продуктивність праці; собівартість продукції, рентабельність; середньорічна вартість основних фондів; фондвіддача та ін.

Таблиця 2.1 - Основні техніко-економічні показники діяльності ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 роки

№ з/п	Показник	Рік			Темпи зростання	
		2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022
1.	Чистий дохід від реалізації послуг, тис.грн	20843502	23687034	36468879	113,64	153,96
2.	Середньооблікова чисельність працюючих, осіб	29790	27819	26327	93,38	94,64
3.	Продуктивність праці одного працюючого, тис.грн/особу	699681,2	851469,6	1385227,3	121,69	162,68
4.	Фонд заробітної плати працівників, тис.грн	5742731	5345909	8491614	93,09	158,84
5.	Середньорічна заробітна плата працівника, грн	192773,78	192167,54	322543,93	99,68	167,84
6.	Повна собівартість реалізованої продукції тис.грн	18926551	21388834	32467148	113,01	151,79
7.	Витрати на 1 грн реалізованої продукції	0,91	0,90	0,89	98,90	98,89
8.	Прибуток від реалізації продукції, тис.грн	1916951	2298200	4001731	119,89	174,12
9.	Чистий прибуток, тис.грн	2600320	2135960	3967156	82,14	185,73
10.	Рентабельність, %: - доходу; - витрат	9,19 10,13	9,70 10,74	10,97 12,33	- -	- -
11.	Середньорічна вартість основних фондів, тис.грн	4045839,5	5031649,5	6517527,5	124,37	129,53

12.	Фондовіддача, грн	5,152	4,708	5,596	91,38	118,86

Чистий дохід від реалізації послуг у 2021 році складає 20843502 тис. грн, у 2022 році – 23687034 тис. грн, а у 2023 році – 36468879 тис. грн. При цьому, темпи зміни у співвідношенні 2022 року до 2021 року становлять 113,64%, а 2023 до 2022 року – 153,96%.

Чистий дохід від реалізації послуг у 2022 році в порівнянні з 2021 роком, збільшився на 2843532 тис.грн, також можемо відзначити зростання у 2023 році, в порівнянні 2023 року з 2022 роком на 12781845 тис.грн.

Динаміка чистого доходу від реалізації послуг та повної собівартості реалізованих послуг ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 роки зображена на рисунку 2.1.

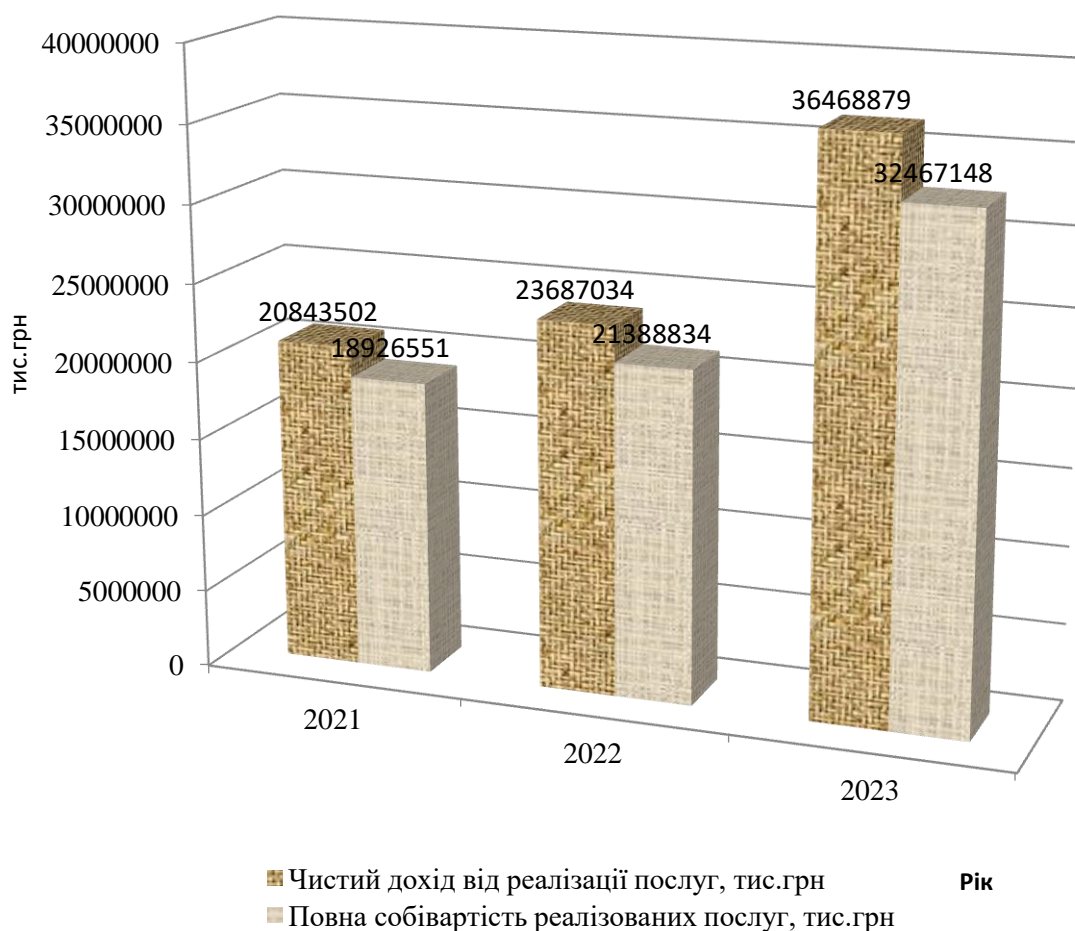

Рисунок 2.1 - Динаміка чистого доходу від реалізації послуг та повної собівартості реалізованих послуг ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 роки

Повна собівартість реалізованих послуг товариства теж зростала. У 2022 році повна собівартість реалізованих послуг збільшилась на 13,01% порівняно з повною собівартістю у 2021 році і становила 21388834 тис.грн. У 2023 році повна собівартість реалізованих послуг зросла на 11078314 тис.грн порівняно з 2022 роком, в процентному співвідношенні приріст повної собівартості послуг становила 51,79%.

Динаміка показників прибутку від реалізації послуг теж зростала. У 2022 році прибуток від реалізації послуг збільшився на 381249 тис.грн, тобто на 19,89% відносно прибутку товариства у 2021 році і склав 2298200 тис.грн. У 2023 році теж відбулось значне зростання прибутку від реалізованих послуг на 1703531 тис.грн порівняно з 2022 роком, або майже на 74,12%.

Динаміка прибутку від реалізації послуг ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 роки наведемо на рисунку 2.2.

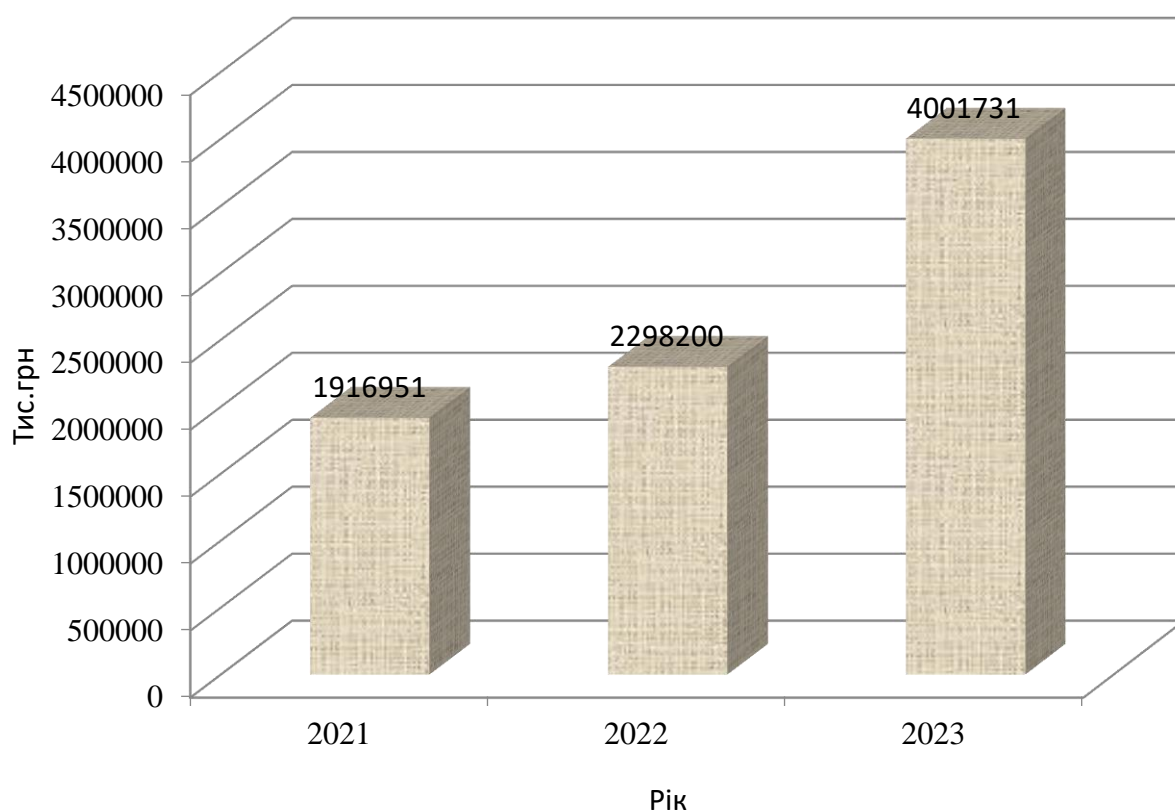

Рисунок 2.2 – Прибуток від реалізованих послуг ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 роки

Витрати на одну гривню реалізованих послуг товариства у 2021-2023 роках становили 90 копійок при зростанні доходу та постійних витратах.

Рентабельність товариства протягом 2021-2023 роки є майже незмінною. У 2021 році рентабельність доходу товариства склала 9,19%, а рентабельність витрат відповідно 10,13%. У 2022 році при зростанні доходу та повної собівартості рентабельність збільшилась лише на 0,51%. Динаміку зростання можемо відмітити і у 2023 році. Рентабельність доходу відносно показника 2022 року зросла на 1,27%, рентабельність витрат зросла на 1,59%. У 2023 році рентабельність доходу склала 10,97%, а рентабельність витрат відповідно 12,33%.

В таблиці 2.2 наведено склад і структуру працюючих на ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 роки.

Середньооблікова чисельність працівників у 2021 році становить 29790 особи, з тому числі робітників – 23348 особи. Число працівників у наступні роки мало тенденцію до скорочення, так у 2022 році число працівників зменшилось до 27819 осіб, число робітників становить 21657 осіб, у 2023 році – 26327 осіб та 20136 осіб. Відповідно зменшувались і темпи змін: у 2022 році темп зміни середньооблікової чисельності працівників склав 93,38%, а темп зміни середньооблікової чисельності робітників – 92,75%; у 2023 році темп зміни середньооблікової чисельності працівників досяг 94,64% в тому числі робітників 92,97%. З таблиці 2.2 можемо помітити, що відбулось також скорочення і по категорії робітники: у 2021 році питома вага робітників склала 78,38%, у 2022 році становила 77,85%, а в 2023 році - 76,48%.

Таблиця 2.2- Склад і структура працюючих на ТОВ «Нова Пошта»

Показник	Чисельність, осіб			Структура кадрів, %		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023

Середньооблікова чисельність працюючих працівників облікового складу:	29790	27819	26327	100	100	100
- робітники	23348	21657	20136	78,38	77,85	76,48
- керівники	6442	6162	6191	21,62	22,15	5,24

Динаміку руху трудових ресурсів відображено у таблиці 2.3. Також розраховані показники руху кадрів: коефіцієнт обороту по прийому; коефіцієнт обороту по вибуттю; коефіцієнт плинності кадрів.

Таблиця 2.3- Динаміка руху робочої сили

Показник	Рік			Темпи зростання, %	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
1. Середньооблікова чисельність персоналу, осіб	29790	27819	26327	93,38	94,64
2. Кількість прийнятих на роботу, осіб	4562	3456	2547	75,76	73,69
3. Кількість звільнених з роботи, осіб	658	836	984	127,05	117,70
4. Кількість звільнених за власним бажанням та за порушення трудової дисципліни, осіб	658	836	984	127,05	117,70
5. Коефіцієнт обороту по прийому	0,15	0,12	0,10	80	83,33
6. Коефіцієнт обороту по вибуттю	0,02	0,03	0,04	150	133,33
7. Коефіцієнт плинності кадрів	0,02	0,03	0,04	150	133,33

Результати розрахунків свідчать про те, що коефіцієнт оборотності по прийому протягом 2021-2023 років зменшився з 0,15 до 0,10. У 2022 році у порівнянні з 2020 роком зменшився на 0,03, а у 2023 році він зменшився і склав - 0,10. Кількість прийнятих на роботу осіб найбільшою була в 2021 році – 4562 осіб, у 2022 році зменшилась і склала – 3456 осіб, а у 2023 році - 2547 осіб; коефіцієнт оборотності по вибуттю у 2021 та 2022 роках склали відповідно 0,02 та 0,03, а до кінця 2023 року він склав 0,04. Кількість звільнених з роботи осіб з роками змінювалась: у 2021 році – 658 осіб, у 2022 році – 836 особи, у 2023 році – 984 особи. Коефіцієнт плинності кадрів на ТОВ «Нова Пошта» впродовж 2021-2023 років скорочувався.

Відзначимо, що динаміка руху трудових ресурсів з роками погіршувалась, кількість прийнятих на роботу працівників зменшилась, а кількість звільнених з роботи осіб навпаки збільшилась.

Розглянемо динаміку ефективності використання трудових ресурсів на ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 роки. Результати розрахунків наведені в таблиці 2.4 Чистий дохід від реалізації послуг значно збільшився у 2022 році в порівнянні з 2021 роком.

Таблиця 2.4 - Динаміка ефективності використання трудових ресурсів праці

Показник	Рік			Відхилення (±)	
	2021	2022	2023	2022-2021	2023-2022
1	2	3	4	5	6
1. Чистий дохід від реалізації послуг, тис.грн	20843502	23687034	36468879	2843532	12781845
2. Середньооблікова чисельність промислово-виробничого персоналу, осіб	29790	27819	26327	-1971	-1492

в тому числі робітників	23348	21657	20136	-1691	-1521
3. Питома вага робітників в загальній чисельності промислово-виробничого персоналу, %	78,38	77,85	76,48	-0,53	-1,37
4. Відпрацьовано днів одним робітником за рік, дні	260	262	264	2	2
5. Середня тривалість робочого дня, год.	8	8	8	-	-
6. Загальна кількість відпрацьованого часу за рік робітниками:					
- людино-днів	6070480	5674134	5315904	-396346	-358230
- людино-годин	48563840	45393072	42527232	-3170768	-2865840

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4	5	6
7. Середньорічний виробіток, грн	699681,2	851469,6	1385227,3	151788,4	533757,7
- одного працюючого					
- одного робітника	892731,8	1093735,7	1811128,3	201003,9	717392,6
8. Середньоденний виробіток робітника, грн	3433,58	4174,56	6860,33	740,98	2685,77
9. Середньогодинний виробіток робітника, грн	429,19	521,82	857,54	92,63	335,72

Питома вага робітників протягом 2021-2023 років зменшилась з 78,38% до 76,48%, також скоротилась кількість відпрацьованих всіма робітниками людино-днів та людино-годин. Кількість відпрацьованих днів одним робітником у 2021 році – 260 днів, при середній тривалості робочого дня - 8 год., у 2022 році відпрацьовано робітником - 262 днів та 2024 році - 264 днів відповідно. Також протягом 2021-2023 років збільшився середньорічний виробіток одного працівника. У 2022 році в порівнянні з 2021 роком на 151788,4 грн і склав 851469,6 грн, а середньоденний виробіток робітника склав 4174,56 грн, а середньогодинний виробіток робітника - 521,82 грн.

А у 2023 році в порівнянні з 2022 роком на 533757,7 грн і склав 1385227,3 грн, а середньоденний виробіток робітника склав 6860,33 грн, а середньогодинний виробіток робітника - 857,54 грн.

При проведенні аналізу трудових ресурсів важливим є аналіз фонду заробітної плати, її динаміка та розміри. Результати розрахунків, динаміка фонду оплати праці працівників та робітників на ТОВ «Нова Пошта» наведені в таблиці 2.5. Також наведена динаміка середньомісячної заробітної плати ТОВ «Нова Пошта».

Фонд оплати праці працівників за 2021-2022 роки зменшився. У 2022 році він зменшився на 6,91%, тобто на 396822 тис.грн. А у 2023 році в порівнянні з 2022 роком фонд оплати праці зріс на 58,84%, або на 3145705 тис.грн. Також відповідно зменшувався фонд заробітної плати робітників у 2022 році в порівнянні з 2021 роком на 373812 тис.грн, а у 2023 році в порівнянні з 2022 роком відбулося значне зростання на 60,12% або на 2413641 тис.грн.

Таблиця 2.5 - Аналіз фонду оплати праці

Показник	Рік			Темпи зростання, %	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
1. Фонд заробітної плати працівників, тис. грн	5742731	5345909	8491614	93,09	158,84
робітників	4388405	4014593	6428234	91,48	160,12
2. Середньооблікова чисельність працюючих, осіб	29790	27819	26327	93,38	94,64
у тому числі робітників	23348	21657	20136	92,76	92,98
3. Середньорічна заробітна плата працівника, грн	192773,78	192167,54	322543,93	99,68	167,84

одного робітника	187956,36	185371,61	319240,86	98,62	172,22

Також зменшувались середньорічна заробітна плата працівника, у 2022 році в порівнянні з 2021 роком на 606,24 грн, або на 0,32%. Але у 2023 році в порівнянні з 2022 роком середньорічна заробітна плата зросла на 130376,39 грн, або на 67,84%.

Середньорічна заробітна плата робітника у 2022 році в порівнянні з 2021 роком зменшилась на 2584,75 грн, або на 1,38%, а у 2023 році в порівнянні з 2022 роком навпаки відбулось зростання на 133869,25 або на 72,22%.

Зменшення загального фонду заробітної плати є негативним явищем для товариства, це пов'язано з військовими діями в державі. Але вдале управління господарською діяльністю ТОВ «Нова Пошта» сприяло зростанню загального фонду оплати праці у 2023 році, незважаючи на скорочення чисельності працівників та робітників.

2.2 Аналіз використання основних фондів ТОВ «Нова Пошта»

Основні фонди – це засоби праці, які мають вартість і функціонують у процесі виробництва, постачання товарів і послуг, надання в оренду іншим особам, а свою вартість поступово переносять конкретною працею на вартість продукції чи послуг.

Структуру основних фондів ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 роки та її зміну у динаміці наведено в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 - Структура основних виробничих фондів основного виду діяльності

Показник	Наявність на кінець року, тис.грн			Структура основних фондів, %		
	2022	2023	Відхилення	2022	2023	Відхилення
Основні фонди, всього	6840742	9327238	2486496	100	100	-
- будівлі та споруди	76744	238495	161751	1,12	2,56	1,44
- машини та обладнання в тому числі (транспортні засоби)	2407723	2862794	455071	35,20	30,70	4,5
- інші основні фонди	4356275	6225949	1869674	63,68	66,74	3,06

Основні фонди на кінець 2023 року в порівнянні з 2022 роком зросли на 2486496 тис. грн. Протягом 2022-2023 років вартість будівель та споруд теж зросли на 161751 тис. грн. Вартість машини та обладнання в тому числі (транспортних засобів) збільшилась відповідно на 455071 тис. грн. Спостерігається також тенденція до зростання вартості інших основних фондів на 1869674 тис. грн. На кінець 2023 року загальна вартість основних фондів склала 9327238 тис. грн.

На рисунку 2.3 зображено структуру основних фондів ТОВ «Нова Пошта» за 2021 -2023 роки.

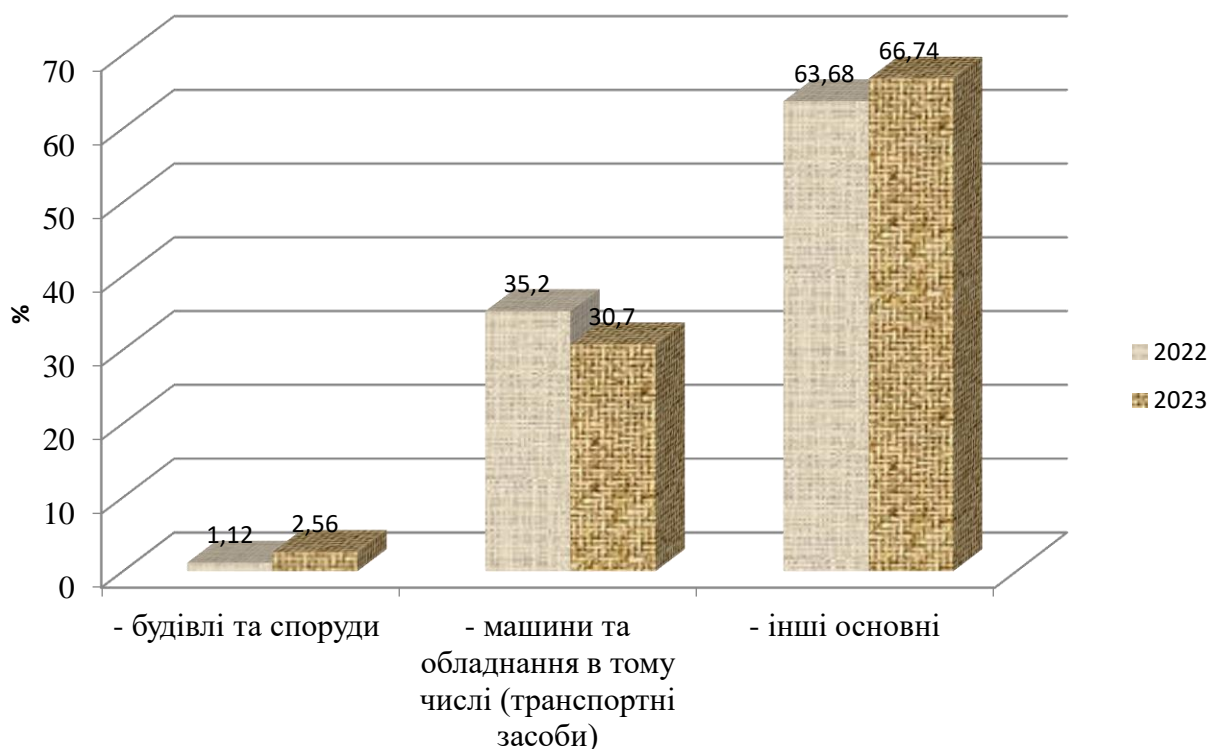

Рисунок 2.3 - Структура основних фондів ТОВ «Нова Пошта»
за 2022-2023 роки

Аналіз структури основних фондів за 2022-2023 роки, показує, що найбільша частка припала на інших основні фонди як у 2022 році – 63,68%, а у 2023 році відповідно 66,74%. Частка машин та обладнання у 2022 році – 35,2%, а у 2023 році зменшилась до 30,7%. Частка будівель та споруд майже не змінилась у 2022% вона була на рівні 1,12% а у 2023 році становила 2,56%. Тому, характеризуючи структуру основних фондів, відмітимо, що вона залишається майже без змін.

За допомогою таблиці 2.7 розглянемо детальний аналіз основних виробничих фондів на ТОВ «Нова Пошта» за 2022-2023 роки, а саме скільки надійшло і скільки вибуло їх, а також наявність та рух основних фонд.

Згідно наведеної таблиці 2.7 видно, що у 2022 році наявність основних фондів на початок року становила 6171683 тис. грн. У наслідок певних

надходжень у розмірі 4621 тис. грн та вибуття основних фондів – 7169 тис. грн, вартість основних фондів на кінець 2022 року зросла і склала 6840742 тис. грн.

Таблиця 2.7 - Наявність та рух основних фондів (тис.грн)

Показник	Наявність на початок року	Надійшло		Вибуло		Наявність на кінець року	Наявність за відрахуванням зносу (залишкова вартість)	
		всього	в т.ч. введено в дію нових основних фондів	всього	в т.ч. ліквідовано основних фондів		на початок року	на кінець року
2022								
Всього:	6171683	4621		7169		6840742	1419487,1	1573370,6
в т.ч. – машини та обладнання	2008594	1328		6354		2407723	461976,6	553776,3
2023								
Всього:	6840742	11201		3832		9327238	1573370,6	2145264,7
в т.ч. – машини та обладнання	2407723	9719		2851		2862794	553776,3	658442,6

На початок року у 2023 році наявність основних фондів склала 6840742 тис. грн. У наслідок певних надходжень у розмірі 11201 тис. грн та вибуття основних фондів – 3832 тис. грн, вартість основних фондів на кінець 2023 року зросла і склала 9327238 тис. грн.

Наступним етапом, проаналізуємо показники використання основних виробничих фондів за період 2021- 2023 роки (таблиця 2.8).

Таблиця 2.8 - Показники використання основних виробничих фондів

Показник	Рік			Відхилення	
	2021	2022	2023	2022-2021	2023-2022
1	2	3	4	5	6
1. Виручка від реалізації продукції, тис.грн	20843502	23687034	36468879	2843532	12781845
2. Середньорічна вартість основних виробничих фондів, тис.грн	4045839,5	5031649,5	6517527,5	985810	1485878
3. Середньооблікова чисельність працюючих, осіб	29790	27819	26327	-1971	-1492

Продовження таблиці 2.8

1	2	3	4	5	6
4. Продуктивність праці одного працюючого, тис.грн/особу	699681,2	851469,6	1385227,3	151788,4	533757,7
5. Фондовіддача, грн	5,152	4,708	5,596	-0,444	0,888
6. Фондомісткість, грн	0,194	0,212	0,179	0,018	-0,033
7. Фондоозброєність, тис.грн/особу	135,81	180,87	247,56	45,06	66,69

Фондовіддача у 2021 році становить 5,152 грн, у 2022 вона зменшилась і склала 4,708 грн. А у 2023 році фондовіддача збільшилась до 5,596 грн, що свідчить про ефективне використання основних виробничих фондів.

У 2021 році фондомісткість ТОВ «Нова Пошта» склала 0,194 грн, у 2022 році теж 0,212 грн. У 2023 році фондомісткість зменшилась до 0,179 грн. Зменшення фондомісткості показує те що основні фонди використовувались ефективно товариством.

Фондоозброєність ТОВ «Нова Пошта» у 2021 році вона склала 135,81 тис. грн/особу. У 2022 році порівняно з 2021 роком фондоозброєність збільшилась

до 180,87 тис. грн/особу. Також фондоозброєність збільшилась і у 2023 році та становила 247,56 тис. грн/особу. Збільшення фондоозброєності підприємства пов'язане з скороченням трудових ресурсів а також зі зростанням вартості основних фондів .

2.3 Аналіз операційних витрат, робіт та послуг

Для беззбиткового функціонування підприємства, його фінансової сталості необхідно не тільки мати необхідні ресурси, а й правильно встановлювати нормативний рівень їх витрат, визначати оптимальне співвідношення ресурсів і реалізації послуг, тобто чітко володіти інформацією про структуру виробничих витрат підприємства, уміло ними управляти. Витрати - це сукупність виражених у грошовій формі витрат підприємства, які пов'язані з виробництвом продукції, надання послуг виконання робіт і їхню реалізацією [15].

Собівартість – один з найважливіших якісних показників комерційної діяльності вітчизняних підприємств. Є певні особливості щодо формування собівартості послуг залежно від сфери діяльності, галузі господарства [15].

В таблиця 2.9 наведено аналіз складу та структури операційних витрат ТОВ «Нова Пошта» за 2021- 2023 роки.

Таблиця 2.9 – Аналіз складу та структури операційних витрат

Елементи витрат	Сума, тис.грн			Структура витрат, %		
	2022 рік	2023 рік	Відхилення, +/-	2022 рік	2023 рік	Відхилення, +/-
Матеріальні витрати	3790551	3522561	-267990	17,24	10,59	-6,65
Витрати на оплату праці	5345909	8491614	3145705	24,32	25,54	1,22
Відрахування на соціальні заходи	1131262	1724662	593400	5,14	5,18	0,04
Амортизація основних фондів	1769538	2317382	547844	8,05	6,99	-1,06
Інші витрати	9945548	17185591	7240043	45,25	51,70	6,45
Сукупні операційні витрати	21982808	33241810	11259002	100	100	0

З таблиці 2.9 можна відзначити, що матеріальні витрати ТОВ «Нова Пошта» за період 2022-2023 роки зменшились на 267990 тис.грн, або на 6,65%. Відбулось зростання витрат на оплату праці на 3145705 тис.грн, тобто на 1,22%. Зросли витрати відрахувань на соціальні заходи за 2021-2022 роки збільшились на 593400 тис.грн, або на 52,24%. Амортизація основних фондів зросла на 547844 тис.грн, тобто на 30,95%. Інші операційні витрати теж збільшились на 7240043 тис.грн, або на 72,79%. Сукупні операційні витрати у 2023 році в порівнянні з 2022 роком збільшились на 11259002 тис.грн.

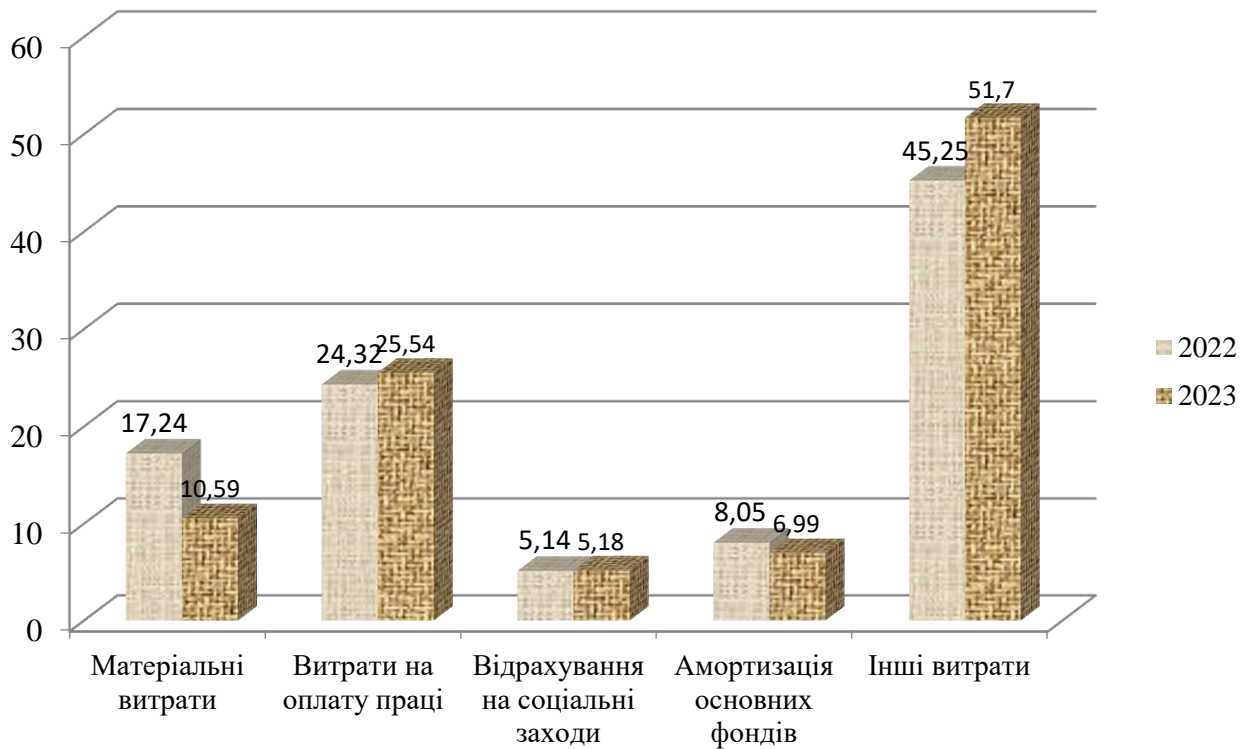

Рисунок 2.4 - Структура операційних витрат ТОВ «Нова Пошта»
за 2021-2023 роки

Показник витратомісткості обсягу послуг показує зв'язок між повною собівартістю та прибутком. Цей показник універсальний та розраховується у всіх галузях як виробництва так і надання послуг.

Аналіз витрат на 1 грн реалізованих послуг ТОВ «Нова Пошта» відображено в таблиці 2.10.

Таблиця 2.10 - Аналіз витрат на 1 грн реалізованих послуг

Показник	Рік			Відхилення, +,-		
	2021	2022	2023	2022-2021	2023-2022	2023-2021
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, робіт та послуг, тис.грн	20843502	23687034	36468879	2843532	12781845	15625377
Повна собівартість реалізованої продукції	18926551	21388834	32467148	2462283	11078314	13540597
Витрати на 1 грн доходів, грн	0,91	0,90	0,89	-0,01	-0,01	-0,02

(витратомісткість)						

В таблиці 2.10 наведено розрахунки витрат на одну гривню ТОВ «Нова Пошта» за 2021 - 2023 роки, зазначимо що вони залишались майже на одному рівні від 0,91 до 0,89 грн. У 2023 році вони знизились до 0,89 грн.

Більш наглядно динаміку витрат на 1 грн реалізованих послуг наведено на рисунку 2.5.

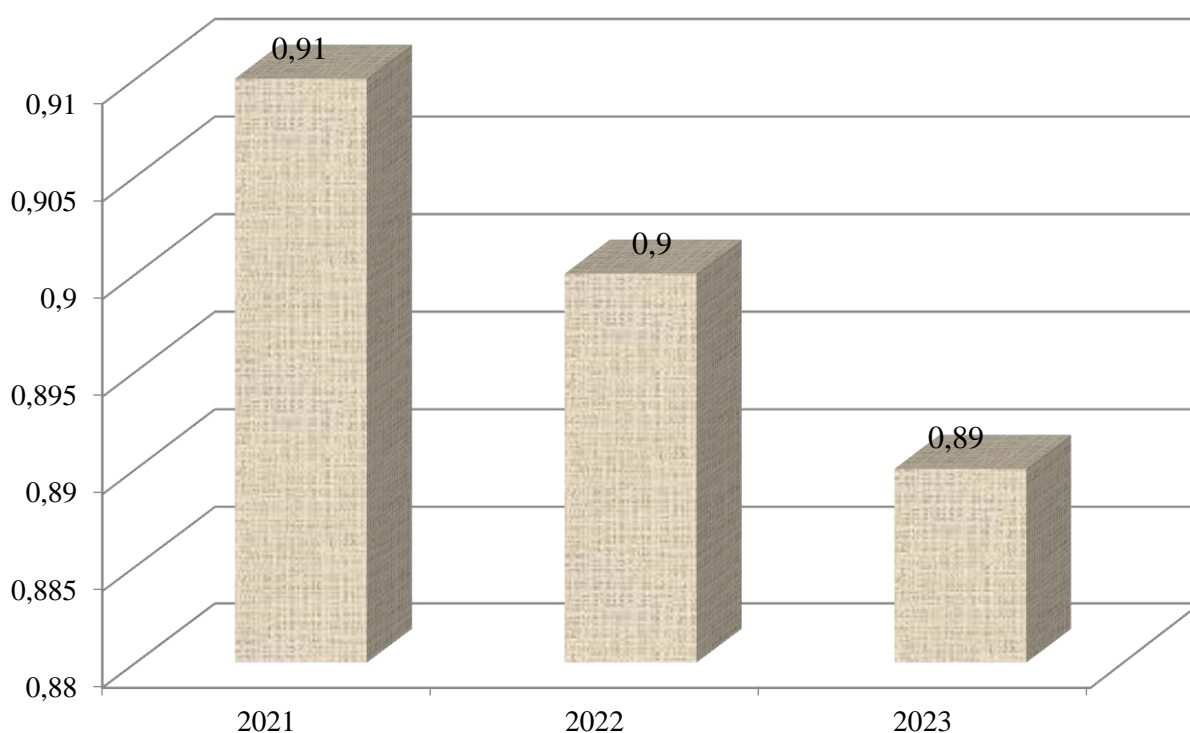

Рисунок 2.5 - Витрати на 1 грн доходів ТОВ «Нова Пошта»

за 2021-2023 роки році

На рисунку 2.5 зображено витратомісткість доходів ТОВ «Нова Пошта», які не змінювались протягом 2021 – 2023 років, а у 2023 році зменшились на 0,01.

2.4 Аналіз фінансового стану підприємства ТОВ «Нова Пошта»

Фінансовий стан – це один з найважливіших характеристик виробничо-фінансової діяльності підприємства. Під фінансовим станом прийнято розуміти рівень його забезпеченості відповідним обсягом фінансових ресурсів, необхідних для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного здійснення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями.

Для оцінки фінансової діяльності ТОВ «Нова Пошта» доцільно використати аналіз ліквідності балансу. Ліквідність господарського суб'єкта – це здатність його швидко погашати свою заборгованість. Вона визначається співвідношенням величини заборгованості і ліквідних активів. Ліквідним вважають баланс в якому рівень покриття зобов'язань підприємства його активами, строк перетворення яких на гроші відповідає строкам погашення зобов'язань [15].

Проведемо аналіз структури активу ТОВ «Нова Пошта» у 2023 рік за таблицю 2.11. Для цього баланс на кінець 2023 року, порівняємо з підсумком балансу на початок 2023 року.

Таблиця 2.11 - Структура активу балансу ТОВ «Нова Пошта» за 2023 рік

Актив	Балансова вартість, тис.грн			Структура, %		
	на початок року	на кінець року	відхилення (+,-)	на початок року	на кінець року	відхилення (+,-)
I. Необоротні активи	12319191	18769254	6450063	78,19	81,25	3,06
- нематеріальні активи	76808	63849	-12959	0,48	0,27	-0,21

- незавершені капітальні інвестиції	1660949	2765733	1104784	10,54	11,97	1,43
- основні засоби	6840742	9327238	2486496	43,42	40,37	-3,05
- інші фінансові інвестиції	3740692	6612434	2871742	23,75	28,64	4,89
II. Оборотні активи	3435729	4332452	896723	21,80	18,75	-3,05
- запаси	422156	413811	-8345	2,67	1,79	-0,88
- дебіторська заборгованість	1878431	2125306	246875	11,92	9,19	-2,73
- грошові кошти та їх еквіваленти	673522	1079267	405745	4,27	4,67	0,4
- інші оборотні активи	461620	714068	252448	2,86	3,09	0,23
III. Витрати майбутніх періодів	11952	24544	12592	0,08	0,01	-0,07
Баланс	15754920	23101706	7346786	100	100	-

Необоротні активи на початок 2023 року склали 12319191 тис.грн, а на кінець 2023 року збільшились на 6450063 тис.грн, та становили відповідно 18769254 тис.грн, збільшилась і структура на 3,06%.

В загальній структурі активу балансу нематеріальні активи на початок 2023 року становлять – 76808 тис.грн, а на кінець 2023 року – 63849 тис.грн, що на 12959 тис.грн зменшились, або на 0,21%.

Незавершені капітальні інвестиції в загальній структурі активу балансу на початок 2023 року – 1660949 тис.грн, а на кінець 2023 року – 2765733 тис.грн, тобто зросли на 1104784 тис.грн, або на 1,43%.

Основні засоби в загальній структурі активу балансу складають на початок періоду 6840742 тис.грн, а на кінець 9327238 тис.грн, що на 36,34% більше. Частка інших фінансових інвестицій зросла на 4,89%.

Оборотні активи в загальній структурі активу балансу на початок 2023 року склали – 3435729 тис.грн, а на кінець 2023 року – 4332452 тис.грн, що на 896723 тис.грн більше.

Запаси в загальній структурі активу балансу на початок 2023 року становлять 422156 тис.грн, а на кінець 2023 року – 413811 тис.грн, що на 8345 тис.грн менше більше, або на 0,88%.

Дебіторська заборгованість в загальній структурі активу балансу на початок 2023 року становлять 1878431 тис.грн, а на кінець 2023 року – 2125306 тис.грн, що на 246875 тис.грн більше.

В загальній структурі активу балансу на початок 2023 року грошові кошти та їх еквіваленти становлять 673522 тис.грн, а на кінець 2023 року – 1079267 тис.грн, що на 405745 тис.грн збільшились, або на 0,4%.

Інші оборотні активи в загальній структурі активу балансу на початок 2023 року становлять 461620 тис.грн, а на кінець 2023 року – 714068 тис.грн, що на 252448 тис.грн більше, або на 0,23%.

Витрати майбутніх періодів в загальній структурі активу балансу на початок 2023 року становлять 11952 тис.грн, а на кінець 2023 року – 24544 тис.грн, що на 12592 тис.грн збільшились.

Проаналізуємо структуру пасиву балансу ТОВ «Нова Пошта» за 2023 рік за даними таблиці 2.12.

Частка власного капіталу в загальній структурі пасиву балансу на початок 2023 року становила 41,36%, на кінець 2023 року зменшилась на 0,2% і склала 41,16%.

Забезпечення наступних витрат і платежів в загальній структурі пасиву балансу на початок 2023 року становила 24,04%, на кінець 2023 року зменшилась на 0,94% і склала 23,10%.

Довгострокові зобов'язання на ТОВ «Нова Пошта» зросли з 34,6% до 35,74% і на кінець 2023 року становили 8256398 тис.грн.

Таблиця 2.12 - Структура пасиву балансу 2023 рік

Пасив	Балансова вартість, тис.грн			Структура, %		
	на початок року	на кінець року	відхилення (+,-)	на початок року	на кінець року	відхилення (+,-)
I. Власний капітал	6516072	9508308	2992236	41,36	41,16	-0,2
II. Забезпечення наступних витрат і платежів	3787630	5337000	1549370	24,04	23,10	-0,94
III. Довгострокові зобов'язання	5451218	8256398	2805180	34,6	35,74	1,14
Баланс	15754920	23101706	7346786	100	100	-

Оборотні активи – це грошові кошти та їх еквіваленти, не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи дванадцяти місяців з дати балансу. До складу оборотних активів належать: запаси сировини та матеріалів; незавершене виробництво; готова продукція на складі; дебіторська заборгованість; короткострокові фінансові вкладення; витрати майбутніх періодів.

Проаналізуємо склад оборотних активів ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 роки згідно таблиці 2.15.

Таблиця 2.15 - Аналіз складу оборотних активів

Оборотні активи	Сума, тис.грн			Структура, %		
	2022	2023	відхилення (+,-)	2022	2023	відхилення (+,-)
Запаси:	422156	413811	8345	12,29	9,55	-2,74

- виробничі запаси	417390	391015	-26375	12,15	9,03	-3,12
- товари	4766	22796	18030	0,14	0,52	0,38
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	968844	1138305	169461	28,19	26,27	-1,92
Дебіторська заборгованість за розрахунками	146103	160436	14333	4,25	3,70	-0,55
Поточні фінансові інвестиції	763484	826565	63081	22,22	19,08	-3,14
Грошові кошти та їх еквіваленти	673522	1079267	405745	19,60	24,92	5,32
Інші оборотні активи	461620	714068	252448	13,45	16,48	3,03
Всього оборотні активи	3435729	4332452	896723	100	100	-

З даної таблиці можемо помітити, що у 2023 році оборотні активи склали 4332452 тис.грн в порівнянні з 2022 роком вони збільшились на 896723 тис.грн. Виробничі запаси зменшились на 26375 тис.грн, дебіторська заборгованість збільшилась на 169461 тис.грн, грошові кошти та їх еквіваленти збільшились на 405745 тис.грн, інші оборотні активи збільшились на 252448 тис.грн.

Досить важливим економічним показником, який характеризує кінцеві результати діяльності підприємства є чистий прибуток. Проведемо аналіз формування прибутку підприємства за допомогою таблиці 2.16.

Таблиця 2.16 - Аналіз формування прибутку підприємства

Показник	Рік, тис.грн			Темпи зростання, %		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021

1	2	3	4	5	6	7
Чистий дохід від реалізації продукції	20843502	23687034	36468879	113,64	153,96	174,97

Продовження таблиці 2.16

1	2	3	4	5	6	7
Собівартість реалізованої продукції	16441004	19276532	28625037	117,25	148,49	174,11
Валовий прибуток	4402498	4410502	7843842	100,18	177,84	178,17
Адміністративні витрати	1923703	1673172	2985829	86,97	178,45	155,21
Витрати на збут	561844	439130	856282	78,16	194,99	152,40
Повна собівартість реалізованої продукції	18926551	21388834	32467148	113,01	151,79	171,54
Прибуток від реалізації продукції	1916951	2298200	4001731	119,89	174,12	208,75
Інші операційні доходи	202834	826191	581274	407,32	70,36	286,57
Разом чисті доходи від операційної діяльності	21046336	24513225	37050153	116,47	151,14	176,04
Інші операційні витрати	508590	593974	71662774	116,78	130,42	152,32
Фінансовий результат від операційної діяльності до оподаткування	1611195	2390352	4438175	148,36	185,67	275,45
Доход від участі в капіталі, інші фінансові доходи, інші доходи	1814806	1138698	2735517	62,74	240,23	150,73
Фінансові витрати, витрати від участі в капіталі, інші витрати	630813	887690	1248217	140,72	140,61	197,87
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	2794933	2390352	4438175	85,52	185,67	158,79

Чистий прибуток (збиток)	2600320	2135960	3967156	82,14	185,73	152,56

З даної таблиці відмітимо, що чистий дохід від реалізації послуг є головним джерелом прибутку. У 2022 році в порівнянні з 2021 роком він збільшився на 13,64%, а у 2023 році в порівнянні з 2022 роком він збільшився на 53,96%.

Інші оперативні доходи за період з 2021-2022 збільшились на 623357 тис.грн, а вже за період 2022-2023 роки вони скоротились на 244917 тис.грн.

Адміністративні витрати в 2021 році склали 1923703 тис.грн, а в 2022 році вони скоротились до 1673172 тис.грн, або на 13,03%. А у 2023 році адміністративні витрати зросли до 2985829 тис.грн. Витрати на збут за період 2021 – 2022 роки зменшились до 439130 тис.грн, але вже у 2023 році зросли і склали 856282 тис.грн.

Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування у 2021-2022 роки зменшився і на кінець 2022 року – 2390352 тис.грн. Але вже в період 2022-2023 роки фінансовий результат від звичайної діяльності збільшився на 2047823 тис.грн.

З таблиці 2.16 чистий прибуток з 2021-2022 році зменшився на 464360 тис.грн, або на 17,86%, за період з 2022-2023 році він ще збільшився на 1831196 тис.грн, або на 85,73%.

Висновки до другого розділу

В другому розділі проведено аналіз господарської діяльності товариства. Товариство з обмеженою відповідальністю «Нова Пошта» – поштово-вантажна компанія, що забезпечує легку доставку кожному клієнту - до відділення, поштоводу, за адресою. Компанія надає логістичні та дистрибуційні послуги, доставляючи як найдрібніші посилки, так і великі вантажі. Товариство дозволяє тисячам підприємців створювати і розвивати бізнес не тільки в Україні, а й за кордоном.

Основними напрямками діяльності є надання комплексу логістичних послуг, а саме: експрес доставку документів, посилок та великогабаритних вантажів; поштово-кур'єрські послуги підприємствам, організаціям та окремим громадянам; послуги пакування; надання вантажно-розвантажувальних послуг, складування та зберігання; інша допоміжна діяльність у сфері транспорту і т.д.

3 НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТОВ «НОВА ПОШТА»

3.1 Застосування геоаналітики для управління маршрутами товариства

Геоаналітика – це процес аналізу та візуалізації просторових даних, який дозволяє виявити зв'язки між розташуванням об'єктів/суб'єктів та іншими наборами інформації, зокрема, демографічними, економічними, соціальними, екологічними показниками. Отриману інформацію організації використовують для прийняття рішень на основі даних, прогнозування тенденцій, оптимізації розподілу ресурсів тощо [].

Геопросторові дані – це будь-яка інформація про місцезнаходження того чи іншого об'єкта або групи об'єктів на планеті. Джерелом таких даних часто є GPS або ж глобальна система позиціонування, супутникові знімки, дані з дрона тощо. Водночас аналіз цих даних допомагає знайти закономірності між розміщенням об'єктів, виявити приховані тенденції у житті людей та краще спланувати маркетингові активності [].

GPS-моніторинг транспорту, відомий як супутникове стеження за транспортом, – це спеціалізована система для відстеження та контролю стану різних рухомих об'єктів. Цю систему можна встановити майже на будь-який вид транспорту: автомобілі, вантажівки, автобуси, морські судна, мотоцикли та спеціалізовану техніку для будівельних чи сільськогосподарських робіт. GPS-моніторинг надає дані про місцезнаходження, маршрут і стан ваших транспортних засобів в режимі реального часу, забезпечуючи їх оптимальну продуктивність і безпеку.

Система супутникового моніторингу та контролю транспорту працює за допомогою GPS-трекерів і передового програмного забезпечення. GPS-трекер, встановлений у транспортному засобі, фіксує координати місцезнаходження за

допомогою супутникових сигналів і в режимі реального часу надсилає інформацію, зокрема дані про місцезнаходження і швидкість руху транспортного засобу, на захищений сервер.

Спеціалізоване програмне забезпечення обробляє ці дані та перетворює їх на корисну інформацію. Користувачі можуть отримати доступ до цієї інформації через веб- або мобільний застосунок, який показує поточне місцезнаходження транспортного засобу на карті, історію його маршрутів та різні показники, такі як витрата палива та тривалість зупинок.

Додаткові датчики можуть покращити систему, надаючи дані про рівень пального, температуру двигуна та інші критичні параметри. Система може надсилати сповіщення про такі події, як відхилення від запланованих маршрутів або надмірну роботу двигуна на холостому ходу, що дозволяє швидко вирішувати проблеми.

Користувачі також можуть створювати докладні звіти та аналізувати ефективність використання пального, поведінку водіїв та продуктивність транспортних засобів. Ця потужна система супутникового стеження пропонує моніторинг транспортних засобів у реальному часі, забезпечуючи точний контроль над активами, підвищену ефективність, зменшення витрат та підвищену безпеку. GPS-моніторинг автотранспорту є надзвичайно важливим для оптимізації транспортних перевезень, як для одного автомобіля, так і для великого автопарку.

GPS-моніторинг вирішує кілька ключових завдань, критичних для ефективного управління транспортом. Він допомагає у плануванні маршрутів, контролі за витратами палива, відстеженні поведінки водіїв та обслуговуванні транспортних засобів. Нижче перераховано основні функції, які виконує супутниковий моніторинг транспорту:

- планування маршруту (GPS-моніторинг надає оновлення про трафік та історичні дані про маршрут у реальному часі, що допомагає водіям обирати найкращі маршрути, скорочувати час подорожі та зменшувати витрати пального);

- контроль палива (система відстежує запас пального та рівень його споживання, виявляючи відхилення або несанкціоноване використання, щоб запобігти крадіжкам пального та зменшити оперативні витрати);
- зчитування тахографа (Інтеграція з цифровими тахографами забезпечує дотримання встановлених законодавством обмежень щодо часу водіння, моніторинг робочого часу водіїв, збереження стандартів безпеки та уникнення штрафів);
- управління платежами за подорож (моніторинг автомобіля автоматизує оплату дорожніх зборів і відстежує витрати на подорожі, спрощуючи фінансове управління);
- планування технічного обслуговування транспортних засобів (системи GPS-моніторингу надсилають нагадування та сповіщення про планове технічне обслуговування, гарантуючи, що транспортні засоби залишаються в оптимальному стані);
- сповіщення в реальному часі (система надсилає сповіщення про такі події, як перевищення швидкості або відхилення від маршруту, що дозволяє менеджерам автопарку оперативно реагувати);
- аналіз історичних даних (збір та аналіз історичних даних надає уявлення про продуктивність транспортних засобів, поведінку водіїв та загальну ефективність автопарку, що допомагає приймати обґрунтовані рішення та вдосконалювати процеси) [] .

Linco підвищує продуктивність автопарку, використовуючи [GPS-моніторинг у реальному часі](#). Вони надають точні дані про місцезнаходження, оновлення про статус та можливість детального перегляду маршрутів. Їх високоякісні пристрої забезпечують безперебійну передачу даних. Платформа LincoTrack, час безвідмовної роботи якої тримається на рівні 99,8%, дозволяє ефективно керувати транспортними ресурсами та легко інтегрується з іншими системами. Можливість планування технічного обслуговування автопарку дозволяє заздалегідь ставити завдання та отримувати сповіщення про необхідні сервісні роботи, що допомагає зменшити час простою. Сповіщення про

критичні події в режимі реального часу допомагають швидко вирішувати проблеми. Потужний функціонал звітності дозволяє створювати детальні звіти про витрати пального, поведінку водіїв та ефективність транспортних засобів. Зручна інформаційна панель миттєво відображає всю необхідну інформацію для ефективного управління автопарком.

Системи GPS-моніторингу є універсальними та можуть застосовуватися в різних сферах для підвищення ефективності, безпеки та продуктивності. Основні сфери застосування включають[]:

- вантажні перевезення (дає можливість відстежувати та керувати рухом товарів, забезпечуючи своєчасну доставку та запобігаючи крадіжкам або втратам вантажів);
- сільське господарство (дає можливість слідкувати за місцезнаходженням та використанням сільськогосподарської техніки, оптимізуючи польові роботи та споживання палива);
- пасажирський транспорт (підвищує безпеку та ефективність автобусів, таксі та інших пасажирських транспортних засобів, відстежуючи маршрути та поведінку водіїв);
- моніторинг персоналу (відстежує місцезнаходження та діяльність працівників, які працюють у полі, щоб забезпечити кращу безпеку та підзвітність персоналу);
- будівельна та важка техніка (контролює використання та місце знаходження будівельної техніки, щоб зменшити час простою та запобігти несанкціонованому використанню);
- служби екстреної допомоги (покращує час реагування та координацію роботи швидких, пожежних машин та поліцейських автомобілів);
- моніторинг особистих автовок (супутникове стеження за автомобілем дозволяє слідкувати за приватними автомобілями в реальному часі, що допоможе знайти авто у разі викрадення та підвищує безпеку водіння).

Ці можливості застосування демонструють широкі переваги GPS-моніторингу транспортних засобів, що робить його важливим інструментом для різних галузей.

GPS моніторинг транспорту забезпечує численні переваги, завдяки яким підвищується ефективність та безпека транспортних перевезень. Основні переваги включають:

- покращене планування маршрутів (оптимізує маршрути завдяки оновленням інформації про трафік у режимі реального часу, що скорочує тривалість подорожей та зменшує витрати пального).

- економія на витраті пального (відстежує використання пального, щоб запобігти несанкціонованому використанню та зменшити витрати на експлуатацію);

- підвищена безпека (відстежує поведінку водіїв та надсилає сповіщення про перевищення швидкості або різке гальмування, що сприяє формуванню безпечних звичок водіння);

- ефективне планування технічного обслуговування (надсилає нагадування про заплановане технічне обслуговування, завдяки чому транспортні засоби залишаються в оптимальному стані);

- повідомлення в реальному часі (надсилає сповіщення про різноманітні події, такі як відхилення від маршруту або занадто довгу роботу двигуна на холостому ході, що дозволяє швидко реагувати на проблеми);

- підвищена продуктивність (збирає та аналізує дані для покращення загальної ефективності автопарку та процесу прийняття рішень);

- запобігання крадіжкам (забезпечує відстеження місцезнаходження в реальному часі, допомагаючи швидко знайти та відновити викрадені автомобілі).

Ці переваги роблять GPS-моніторинг автотранспорту невід'ємним інструментом для управління та оптимізації транспортних перевезень.

2. Оскільки стратегічною метою ТОВ «Нова Пошта» є посилення лідерства на ринку за рахунок пропозиції клієнтам: найкращої швидкості, кращої доступності, абсолютної якості. Тому другим рекомендаційним заходом пропонуємо зробити ставку на автоматизацію та роботизацію сортувальної інфраструктури, щоб обробляти велику кількість відправлень і при цьому постійно пришвидшувати темпи доставки.

Цей захід надасть можливість поліпшення клієнтського досвіду:

- автоматизація процесів: впровадження більш досконалих чат-ботів або мобільних додатків для вирішення типових запитів (наприклад, відстеження посилок, зміна адреси доставки, повернення);

- прискорення обслуговування: збільшення кількості працівників на відділеннях у години пік, щоб зменшити черги;

- роботизація термінальної інфраструктури: роботи можна використовувати для транспортування вантажу та сортування дрібних посилок до 2 кг;

- оновлений сервіс для керування посилкою на сайті: завдяки йому клієнти зможуть самостійно керувати своєю доставкою; продовжувати термін зберігання у відділенні; зробити переадресацію; відмовитися від посилки; сплатити за послуги або дізнатися місце знаходження посилки.

3.2 Забезпечення захисту навколишнього середовища товариства

ТОВ «Нова Пошта» в області екології дотримується стратегічних цінностей, які базуються на принципах «сталого» розвитку. Головна з яких є

забезпечення захисту навколишнього середовища шляхом мінімізації негативного впливу на нього та раціональне використання природних ресурсів.

Відповідно до стратегії розвитку ТОВ «Нова Пошта» розробила, впровадила та підтримує систему екологічного менеджменту згідно з вимогами стандарту ISO 14001:2015 як основу для результативного управління екологічними аспектами та їх впливом на навколишнє середовище.

Однією із основних цілей ТОВ «Нова Пошта» є управління своїми екологічними аспектами, зокрема, зменшення впливу на довкілля шляхом скорочення викидів парникових газів в атмосферне повітря від автотранспорту, раціональне використання природних ресурсів, збір, сортування і передача на переробку відходів пакувальних матеріалів та упаковки. На сьогоднішній день у всіх підрозділах ТОВ «Нова Пошта» ведеться повний збір, сортування та передача на переробку картону, паперу, стрейч-плівки та поліетиленових пакетів. З метою максимального сортування вторинної сировини, а саме пакувальних матеріалів, у клієнтській зоні відділень встановлені комплекти (картонні контейнери) для сортування картону та стрейч-плівки і поліетиленових пакетів, а також інформаційні плакати з рекомендаціями по сортуванню.

Для реалізації цілей зі зменшення викидів парникових газів Компанія використовує автотранспортні засоби, які відповідають стандартам Євро 5 та 6 та проводить постійну оптимізацію маршрутів транспортних засобів з метою мінімізації «пустих» пробігів.

ТОВ «Нова Пошта», приділяє особливу увагу питанням охорони та захисту навколишнього середовища. У своїй діяльності дотримується принципів «зеленого офісу», основними елементами якого є: збереження ресурсів, сортування відходів, зменшення впливу на довкілля від автотранспорту.

З метою збереження ресурсів в офісі ТОВ «Нова Пошта» та її структурних підрозділах встановлені контейнери для збору використаного паперу та поліетилену, впроваджено електронний документообіг, організовано трансфер для офісних працівників, розклеєні інформаційні наклейки, які нагадують працівникам не залишати на ніч ввімкненими будь-які електроприлади, використовувати опцію двостороннього друку на принтерах, вимикати воду тощо.

Концепція зеленого офісу спрямована на ощадливе поводження з ресурсами та на економію коштів, досягнути якої можливо за рахунок раціонального використання води, електроенергії тощо.

Керівництво ТОВ «Нова Пошта» визначає, як першочергові, наступні задачі в сфері охорони навколишнього середовища:

- постійне покращення та вдосконалення своєї системи екологічного менеджменту;
- оперативне реагування на зміни законодавчих вимог в сфері охорони навколишнього середовища;
- завантаження транспортних засобів, мінімізація кількості пробігів вантажного транспорту без вантажу та використання альтернативних транспортних засобів з метою зменшення обсягів викидів парникових газів;
- врахування екологічних показників під час проведення закупівель матеріалів і устаткування, виконання робіт та надання послуг підрядними організаціями;
- постійне підвищення кваліфікаційного рівня своїх працівників.

Тому третім заходом пропонуємо інвестування в електромобілі для доставки. Електромобілі можна буде використовувати для коротких маршрутів у межах міст, і надасть можливість знижувати витрати на паливо.

4. Четвертим заходом пропонуємо зміни в роботі лояльності клієнтів. Завдяки змінам в Програмі, клієнти можуть швидко та зручно оформити відправлення в Особистому кабінеті та накопичувати за це винагороду – бонус-

знижку. Також клієнтам будуть доступні можливості та вигоди Програми «Збільшуй можливості»: участь у акціях, спеціальні пропозиції та знижки; можливість розраховуватись накопиченим бонусом за основні та додаткові послуги; збільшений до 7 днів строк безкоштовного зберігання відправлення у відділенні; можливість поповнювати персональний рахунок власними коштами для простого розрахунку за послуги компанії «Нова Пошта».

У разі, якщо клієнт не отримав або втратив картку – номер Персонального рахунку можна дізнатись у Особистому кабінеті; його можна використовувати замість картки, повідомивши оператору у відділенні.

Результати від запропонованих заходів, їх зміст, направлені на забезпечення оптимізації логістичного управління на найближчий майбутній період занесемо в таблицю 3.1

Таблиця 3.1 - Рекомендовані заходи щодо підвищення оптимізації логістичного управління ТОВ «Нова Пошта»

Назва заходу	Зміст заходу	Очікуваний результат
1. Геоаналітика та управління маршрутами	Застосування сучасних GPS-систем і програмного забезпечення для геоаналітики	Товариство зможе в режимі реального часу аналізувати поточний стан доріг (заторів, ремонти, погані погодні умови) і коригувати маршрути
2. Поліпшення клієнтського досвіду	Автоматизація процесів, а саме впровадження більш досконалих чат-ботів або мобільних додатків для вирішення	Прискорення обслуговування; збільшення кількості працівників на відділеннях у години пік, щоб зменшити черги.

	типових запитів	
3. Заміна транспортних засобів на екологічні	Викаристання електромобілей для коротких маршрутів у межах міст	Охорона навколишнього середовища; зменшення викидів парникових газів; зниження витрат на паливо
4. Програма лояльності клієнтів	Знижки для постійних клієнтів; спеціальні пропозиції для підприємців або тих, хто відправляє багато посилок; бонуси за часте користування послугами	Розширення клієнтської бази; Зростання попиту на послуги

Висновки до третього розділу

В третьому розділі наведено напрями покращення логістичного управління ТОВ «Нова Пошта».

GPS-моніторинг транспорту – це спеціалізована система для відстеження та контролю стану різних рухомих об'єктів. Її можна встановити майже на будь-який вид транспорту: автомобілі, вантажівки, автобуси, морські судна, мотоцикли та спеціалізовану техніку для будівельних чи

сільськогосподарських робіт. GPS-моніторинг надає дані про місце знаходження, маршрут і стан ваших транспортних засобів в режимі реального часу, забезпечуючи їх оптимальну продуктивність і безпеку. Також система супутникового моніторингу та контролю транспорту працює за допомогою GPS-трекерів і передового програмного забезпечення. GPS-трекер, встановлений у транспортному засобі, фіксує координати місце знаходження за допомогою супутникових сигналів і в режимі реального часу надсилає інформацію, зокрема дані про місцезнаходження і швидкість руху транспортного засобу, на захищений сервер.

ТОВ «Нова Пошта» працює над посиленням лідерства на ринку за рахунок пропозиції клієнтам: найкращої швидкості, кращої доступності, абсолютної якості. Тому, запропоновано зробити ставку на автоматизацію та роботизацію сортувальної інфраструктури, щоб обробляти велику кількість відправлень і при цьому постійно пришвидшувати темпи доставки.

Оскільки особлива увага приділяється питанням охорони та захисту навколишнього середовища, тому своїй діяльності товариство дотримується принципів «зеленого офісу», основними елементами якого є: збереження ресурсів, сортування відходів, зменшення впливу на довкілля від автотранспорту. Доцільним буде інвестування в електромобілі для доставки, які можна буде використовувати для коротких маршрутів у межах міст, і надасть можливість знижувати витрати на паливо.

Завдяки змінам в Програмі, клієнти зможуть швидко та зручно оформити відправлення в Особистому кабінеті та накопичувати за це винагороду – бонус-знижку.

ВИСНОВКИ

Процес проведення економічних реформ в Україні, зумовлений переходом на ринкові умови господарювання, потребує використання світового досвіду щодо організації й управління підприємствами. Особливо це стосується підприємств тих галузей економіки, що є базовими для створення бюджету країни.

В теоретичному розділі роботи розглянуті особливості логістичного управління підприємства, досліджено різні визначення логістики, розглянута класифікація матеріальних потоків та фактори їх впливу.

В другому розділі проаналізовано та досліджено ТОВ «Нова Пошта». Основними напрямками діяльності якого є надання комплексу логістичних послуг: експрес доставку документів, посилок та великогабаритних вантажів; поштово - кур'єрські послуги підприємствам, організаціям та окремим громадянам; послуги пакування; надання вантажно – розвантажувальних послуг, складування та зберігання; інша допоміжна діяльність у сфері транспорту і т.д. Негативні фактори які впливають на господарську діяльність ТОВ «Нова Пошта» це ракетні обстріли, повітряні тривоги, блекнути відтік робочої сили за кордон.

Постійні ракетні обстріли, які призводять до завдання шкоди життю та здоров'ю персоналу, пошкодження та знищення інфраструктури, майна товариства та відправлень клієнтів. Також повітряні тривоги, через які зупиняються бізнес-процеси, призводить до затримки доставки та видачі відправлень клієнтам, накопичення відправлень на підрозділах. Для ліквідації наслідків створюються та постійно вдосконалюються схеми роботи, які допомагають пришвидшити налагодження нормальних процесів: залучається додатковий персонал, оптимізуються логістичні ланцюги тощо.

Блекаути на початку 2023 року – відсутність електропостачання, що призводить до тимчасової або тривалої зупинки роботи підрозділів. Для подолання наслідків виконано оснащення підрозділів генераторами та резервом палива для них, в тому числі відділень партнерської мережі, резервними провайдерами інтернету. Впроваджено резервний план роботи на сортувальних підрозділах (автономний режим) та можливість проведення операцій з обслуговування клієнтів за відсутності електропостачання.

Тимчасова окупація окремих територій України, через що низка об'єктів інфраструктури знаходиться на тимчасово окупованих територіях та на територіях бойових дій, де втрачено майно товариства та відправлення клієнтів. На початку повномасштабного вторгнення вдалося реалізувати завчасно розроблений план, за допомогою якого здійснене часткове переміщення основних засобів та відправлень.

Відтік робочої сили через мобілізацію та вимушену еміграцію або внутрішнє переміщення. З метою вирішення проблеми проводиться бронювання співробітників та надаються робочі місця за місцем фактичного перебування, збільшується ефективність використання персоналу.

Збереження повного спектру послуг дозволило акумулювати та інвестувати кошти в розвиток присутності за кордоном. У 2022 році ТОВ «Нова Пошта» почала розвиток власної мережі за кордоном. Протягом 2022-2023 років відкрила більше 80 відділень в 11 країнах: Польща, Литва, Чехія, Румунія, Німеччина, Молдова, Словаччина, Естонія, Латвія, Угорщина, Італія.

Також постійно проводить акції з надання знижок на послуги, які роблять доступнішим обмін посилками з країнами Європи. Це дозволяє збільшити кількість відправок, що популяризує діяльність за кордоном.

Запровадження воєнного стану в Україні обмежило виїзд за межі України на період воєнного стану військовозобов'язаним чоловікам від 18 до 60 років. Таке обмеження могло поставити під загрозу реалізацію планів з розвитку міжнародної присутності. Але, для вирішення цієї проблеми, ТОВ

«Нова Пошта» отримала статус критично важливої компанії для інфраструктури та здійснює бронювання ключових співробітників і направляє їх у відрядження в країни, де вона відкриває свої відділення.

Також на діяльність ТОВ «Нова Пошта» сприятливо впливало відновлення і розвиток роботи малого та середнього бізнесу в Україні, зокрема, у сфері інтернет-торгівлі, представники якого є клієнтами.

В третьому розділі кваліфікаційної роботи наведено напрями покращення логістичного управління ТОВ «Нова Пошта». Запропоновано застосовувати спеціалізовану систему для відстеження та контролю стану різних рухомих об'єктів - GPS-моніторинг транспорту. Автоматизація та роботизація сортувальної інфраструктури, для оброблення великої кількості відправлень і при пришвидшить темпи доставки. Дотримання принципів «зеленого офісу», основними елементами якого є: збереження ресурсів, сортування відходів, зменшить впливу на довкілля від автотранспорту. Інвестування в електромобілі для доставки, які можна буде використовувати для коротких маршрутів у межах міст, і надасть можливість знижувати витрати на паливо. Також пропонуємо зміни в роботі програми лояльності клієнтів: участь у акціях, спеціальні пропозиції та знижки; можливість розраховуватись накопиченим бонусом за основні та додаткові послуги; збільшений до семи днів строк безкоштовного зберігання відправлення у відділенні; можливість поповнювати персональний рахунок власними коштами для простого розрахунку за послуги компанії «Нова Пошта».

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ

1. Андрушко А. М. Внутрішня логістична інтеграція / А. М. Андрушко // Логістика. Вісник Нац. Ун-ту "Львівська політехніка". – Львів, 2011. – № 706. – С. 3-8.
2. Бандурчук О.М Фінансова діяльність підприємств /О.М. Бандурчук, М.Я. Коробов, П.І.Орлов; Підручник .К.: Либідь, 2012. - 312с.
3. Бажин И.И. Логистика./ И.И. Бажин . – Харьков: Консум, 2004. – 240 с.
4. Васелевський М. Системи забезпечення ланцюгів поставок у машинобудуванні: монографія / Мирослав Васелевський. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. – 312 с.
5. Вумек Дж. Ощадливе виробництво / Джеймс П. Вумек, Деніел Т. Джонс ; Пер. с англ., – Харків. : Видавництво Ранок, 2019, – 448 с.
6. Гірна О. Б. Логістика виробництва і транспортні процеси: прикладні аспекти / О. Б. Гірна, І. Петецький // Логістика. Вісник Нац. кн-ту "Львівська політехніка". – Львів, 2011. – № 706. – С. 41-46.
7. Денисенко М.П. Організація та проектування логістичних систем: Підручник / за ред. проф. М.П.Денисенка, проф. П.Р Лековця, проф. Л.І. Михайлової. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 336 с.
8. Джонсон Дж. Современная логистика / Дж. Джеймс, Вуд Дональд, Вордлоу Дэниель, Поль Р. Мерфи-Мл. – 7-е изд., пер. с англ. – М.: Издательский дом “Вильямс”, 2014. – 624 с.
9. Кальченко А.Г. Логістика. Навч. посібник. / А.Г. Кальченко В.В Кривещенко – К.: КНЕУ, 2008. – 472 с.
10. Крикавський Є.В. Логістичне управління: Підручник. / Є.В. Крикавський. – Львів: Вид-во Нац. Ун. ” Львівська політехніка”, 2005. – 684 с.

11. Окландер М.А. Промислова логістика. Навч. посіб./ М.А. Окландер. О.П. Хромов; Міністерство освіти і науки України. Одеський держ. екон. ін-т. – К: Центр навчальної літератури, 2011. – 221с.

12. Пономарьова Ю.В. Логістика: Навчальний посібник / Ю.В. Пономарьова. Вид. 2-ге., перероб. та доп. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 328 с.

13.Смирнов І.Г. Транспортна логістика: Навчальний посібник / І.Г. Смирнов., Т.В. Косарева. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 224 с.

14.Фокіна Н.П. Комерційна логістика як метод зниження та ліквідації ризику незатребуваної продукції // Н.П. Фокіна, Г.В. Збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції. – К.: МАУП, 2013. – с.312-320.

15.Фролова Л. В. Логістичне управління підприємством: теоретико-методологічні аспекти // Л.В. Фролова. – Донецьк : ДонДУЕТ, 2004. – 262 с.

16. Цал-Цалко Ю.С Економіка підприємства: Навчальний посібник / Ю.С. Цал-Цалко – Житомир: ЖІТІ, 2004.- 388с

17. Шегда А.В. Основи менеджмента / А.В. Шегда учеб. пос. – К.: Знання, 2001. – 512 с.

18. Шершньова З. С. Стратегічне управління: Підручник / З. С. Шершньова, – К.: КНЕУ 2004. – 699 с.

19. Електронний ресурс: <https://linqo.com.ua/news/shcho-take-gps-monitoring-transportnih-zasobiv/>

20.Електронний ресурс: <https://hub.kyivstar.ua/articles/geoanalitika-dlya-marketologiv-yak-karty-dopomagayut-znahodyty-kliiyentiv-pryklady>

21.